Ч. 27 (14.859). Львів, неділя 6. лютого 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеськ[и]х Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . . 30.00 "
Річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Мадярський реґент адмірал Микола Горті приїхав до Польщі.

Нині досвіта через кордонну стацію Зебжидовіце віхав на польську територію мадярський двірський поїзд „Туран", що везе мадярського регента; його офіційна візита, як відомо, заповіджена здавна.

На тій стації до поїзду причіплено окрему сальонку, до якої всів мін. Ульрих, мадярський посол у Варшаві та почот, що має товаришити регентові підчас його побуту в Польщі.

По дорозі адм. Горті приняв мадярського посла і військового аташе, опісля мін. Ульриха. У Тшебіні всів до поїзду краківський воєвода і командант корпусу.

В год. 9.30 на краківському двірці повитали мадярського реґента президент, марш. Сьміґли-Ридз та члени уряду.

Зміни в німецькому уряді.

МІНІСТЕРСТВО ВІЙНИ.

Вчора оголосив канц. Гітлер приказ такого змісту: Він сам обіймає особисто провід збройних сил. Начальна команда збройних сил перебирає компетенції міністерства війни і стає військовим штабом Гітлера. Шеф команди має права міністра війни; його завданням є приготовити оборону держави.

Марш. Бльомберґ уже давніше просив звільнити його зі становища міністра війни з огляду на слабе здоровля.

Ґерінґ дістав ранґу маршала.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ СПРАВ.

Гітлер заіменував німецького амбасадора в Льондоні Рібентропа міністром закордонних справ. Дотеперішній міністр Нойрат затримав титул міністра.

Крім того Гітлер утворив „приватну тайну раду".

ВІДГОМІН НІМЕЦЬКИХ ЗМІН ЗА КОРДОНОМ.

Як подає частина французької преси, зміни в Німеччині викликали велике невдоволення в армії. Ґенерала Фріча за його гострий протест звільнили зі становища команданта сухопутньої армії і засудили на домашній арешт. Тому, що марш. Бльомберґ мусів уступити, командування німецької армії основно змінилося.

Догадуються, що Гітлер мусітиме вложити чимало такту і політ. зручности, щоб розвязати конфлікт між ґітлерівськими проводирями та армією, яка не хоче йти під керму нефахових партійних ґенералів, які поробили стрімголовні карієри.

Тепер всевладним паном миру і війни стане сам Гітлер. Покликання амбасадора Рібентропа на міністра закордонних справ уважають ознакою ще тіснішого закріплення політики Гітлер—Мусоліні.

---

6. лютого год. 12 у Великому Театрі

Святочна Академія в 20-ліття проголошення Самостійности України.

Білети можна дістати при касі театру від год. 9-ої рано.

Sygn. VI. 1. Pr. 29/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie w składzie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O. W. Kapecki i Dr. J. Locker w sprawie konfiskaty nr. 14 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 22. stycznia 1938, do Sygn. VI. 1. Pr. 29/38, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 28. stycznia 1938 r., po wysłuchaniu wniosku Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 21. stycznia 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 14 z daty Lwów, dnia 22. stycznia 1938 r., zawierającego w artykule p. t. „Oficijni wisty pro Hryńky" — w całości, — znamiona wyst. z art. 170 k. k. zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. — Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. p. nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wymieniony artykuł zawiera w swej treści tendencyjne i świadomie kłamliwe wiadomości o wypadkach na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej Polskiej mogące zaniepokoić ogół publiczny. — Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokólant: Mgr. J. Bartków, w. r. Za zgodność: Ł. Janowicz, kier. sekret.

Sygn. VI. 1. Pr. 27/38. Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. Sąd Okręgowy, Wydział VI. karny we Lwowie: Wiceprezes S. O. Ł. Malicki, Sędziowie S. O.: W. Kapecki i D-r J. Locker, w sprawie konfiskaty Nr. 15 czasopisma p. t. „Diło" z daty Lwów, dnia 23. stycznia 1938 r., do Sygn. VI. 1. Pr. 27/38, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 28. stycznia 1938 r., po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 22. stycznia 1938 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma p. t. „Diło" nr. 15 z daty Lwów, posiedzeniu dnia 23. stycznia 1938 r., zawierającego: 1) w artykule p. t. „Swiato 22 sicznia u lwiwśkomu „Łuzi", w ustępie od słów: „Obrazy tohoczasnych" — do słowa: „Bat'kiwszczyny". — 2) w artykule p. t. „W pamiatnyj deń" w ustępie od słów: „Wid nyni" — do końca artykułu, — znamiona przestępstwa z art. 154. § 1 i 2 k. k. — zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17. grudnia 1862. Dz. p. p. nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Wyżej wymienione artykuły mają na celu przez tendencyjne omawianie rocznic związanych z historią narodu ukraińskiego — propagować ukraińskie hasła nacjonalistyczne, hasła separatystyczne. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: Ł. Malicki, w. r. Protokólant: Mgr. J. Bartków, w. r. Za zgodność: Ł. Janowicz, kier. sekret.

ПЕРЕЛІМ.

Міркування з приводу Загального Зїзду Рідної Школи.

Останній спокійний, зрівноважений та дуже річевий Загальний Зїзд Рідної Школи можна вважати свого роду переломовою подією у нашому теперішньому національному житті чи може радше у нашій національній праці. Не тому, що в нас якби вкорінилася звичка багато подій, нераз навіть дрібних, уважати переломовими та приписувати їм наперед — завжди більш чи менш переборщуючи — далекосяглий вплив на формування нашого майбутнього, але тому, що на ньому можна було справді заобсервувати познаки, що на їх підставі можнаб говорити про деякі зміни — хочемо знову сказати — переломові у нашій наставі до громадського життя і громадської праці.

Минулорічний Загальний Зїзд Рідної Школи був кульмінаційною точкою допереломового періоду у нашому національному житті, зрештою у тій самій мірі, що й зїзди інших наших установ. Періоду, що його характеризують: недоцінювання національного моменту як надрядного, партійна загумінковість, незясованість поглядів на цілість справи, перевага дрібничкового над основним, особистого над загальним, розстрілення думок і вслід за тим більший чи менший хаос. І коли брати справу у тій площині, то цьогорічний Зїзд можна сміло протиставити минулорічному, як і взагалі усім дотеперішнім.

— Ви знаєте — сказав один учасник Зїзду після того, як Зїзд закінчився — що так виглядає, якби наші люди опамяталися.

Було це безумовно під враженням, яке робив Зїзд — і не міг не робити — на всіх його учасників. Уперше від довгого часу ви не бачили боротьби груп і ґрупок за владу, за перемогу, за захоплення одного чи двох місць більше у виділі, але навпаки: у кожному виступі, у кожному слові ви чули одно велике, обєднано-суцільне змагання за успіх і перемогу одної спільної усім нам справи. І у звіті уступаючої Головної Управи, і у виступах її представників, які відповідали на заміти, і в промовах довгої низки дискутантів одна турбота, одно задушевне бажання: поставити на сильні ноги, закріпити і розбудувати нашу найосновнішу, найважнішу установу, якої завданням є оформлення поколінь, що надходять.

Цікаве. Зїзд по короткій дискусії відкинув пропоновану зміну статуту, яка вводила як керуючий і відповідальний орґан — дирекцію, відкинув працю Статутової Комісії, яка з доручення минулорічного Зїзду витратила неодну годину часу і чимало енерґії, щоб ту зміну перевести; а всеж ані у тих, що проти тієї зміни виступали, ані у тих, що її пропонували, не чути було впертости, щоб обовязково поставити на своїм. Чи це байдужність до справи? Ні! Це почуття відповідальности, це найбільша турбота за цілість справи — речі, які — треба в це щиро вірити — характеризуватимуть новий період нашого національного життя і національної праці, що його напевно започаткує цьогорічний Загальний Зїзд Рідної Школи. Тому цей Зїзд — на нашу думку — матиме велике значіння не тільки у рідношкільній ділянці, але й у загально-національному житті, і тому називаємо його переломовим.

Те його переломове значіння треба підкреслити ще й під іншим оглядом. Це площина відношення т. зв. „низів" до т. зв. „верхів". Свідомо даємо ці слова у знаках наведення, щоб тут ясно зазначити, що не підтримуємо цим до деякої міри демонстраційного вислову — воно так принаймenше звучало — одної

делегатки, що своє слово у дискусії почала: „Я представниця низів" Такий вислів небезпечний, бо він нагадував трохи період, про який ми хочемо твердити, що він минулий, а який гомонів від заяв у тому роді, як „ми представники низів", „ми низові організації" і т. д., що мали на меті ділити наше громадянство взагалі і зібраних на зїздах зокрема на два ворожі табори. Цьогорічний Зїзд Рідної Школи був одноцілий. В ньому не було „низів" і „верхівки", але була організація та її провід. І те, що хочемо на цьому місці підкреслити, — це особливе відношення організаційних клітин до проводу організації.

Ми звикли до двох річей. На загальних зборах якоїнебудь нашої установи чи товариства делегати окремих клітин, чи просто члени товариства, виступали з гострою, нераз дуже згострою, а то й безпощадною критикою проводу, або — з другого боку не находили слів, щоб ними відповідно гідно вихвалити працю централі чи її окремих діячів. На цьогорічному Зїзді Рідної Школи можна було з приємністю запримітити нове у нас і справді відрадне явище. Делегати окремих клітин — не всі, це правда — не нарікали на централю, що ось то ви, мовляв, не дали нам вказівок, а ми не знали, як це і те зробити, але навпаки. Ми чули, як делегати з особливим натиском підкреслювали, що це і те вони зробили по своїй думці, що їх клітина з власної спонуки повела таку то акцію у такий і такий-то спосіб, і хвалились успіхами. Чи це може дезорганізація, чи це може початок анархії в товаристві? Ні! Це познака, що у нас на місцях зачинають діяти люди з ініціятивою, що не потребують вказівок з центру для кожної дрібної справи й акції, але самі міркують та інтуїтивно поширюють працю централі на цілий терен. А це знак, що ми на добрій дорозі до того щасливого стану, коли працюють не одиниці, але ціла нація.

Хтось може замітити: алеж це всетаки велика нагода до дезорганізації, чи уявляєте собі, що може зробити такий провінціональний діяч на власну руку? Певно, можуть бути помилки, але ті помилки невиключені і в самій централі, де сидять теж тільки... люди. Добре уложений статут товариства, усякого роду правильники звужують можливість помилок до найменших розмірів. А вкінці контроля, постійна контроля... Чи це не цікаве, що велика кількість делегатів на цьогорічному Зїзді Рідної Школи домагалася контролі, окремих інспекторів, люстрацій?... Чи це може туга за бюрократизмом? Алеж Зїзд відкинув пропоновану дирекцію у централі, бо боявся, що це може централю занадто збюрократизувати. Отже це тільки розмах до праці, що хоче бути в зорганізованих рямах, бо він пересяклий відповідальністю та турботою за успіх цілої справи.

Оці наші головні помічення дають нам право назвати — як ми це зробили на початку — цьогорічний Загальний Зїзд Рідної Школи переломовим. Він не тільки є для нас доказом, що праця у нашій найважнішій установі стоїть на відповідній висоті і йтиме раз-у-раз угору в напрямі до найбільшої доцільности, але теж пророчисто говорить нам про те, що в нашому громадянстві стався перелім, який започатковує новий період. Період, у якому буде єдине гасло: все для нації.

——o——

Enfant terrible парляменту, чи кандидат на державного мужа?

(Від власного кореспондента).

Париж, 1. лютого 1938.

На засіданні французького парляменту, на якому представлявся палаті II-ий уряд Шотана, особа Гастона Бержері вибилася на перше місце. Можна сміло твердити, що він перевищав усіх: прем'єра, міністрів і послів. Виглядало, що парлямент зійшовся тільки на те, щоб слухати й оплескувати його, кричати зі злости чи вибухати голосним сміхом.

Це молода ще людина Гастон Бержері. Гарний, клясичний в нього профіль; підчас своєї промови був блідий, як полотно. Він нервово ходив по трибуні, одну руку тримав у кишені, другою вимахував чи стукав по пульпіті трибуни. Він — редактор без сумніву найцікавішого політичного тижневика „Ля Флеш" — „Стріла". Особисто дуже багатий, а це дозволяє йому називати все по імени.

„Пане товаришу — перебив йому один посол — ви не промовляєте, а роздаєте нагороди". Ці „нагороди" діставала лівиця і правиця.

Яка його програма?

Він хоче знищити т. зв. грошевий мур (у французькій мові гра слів, бо мур зветься теж „срібний") тобто тієї фінансової олігархії, що в практиці керує Францією. Скажімо виразніше: він є за націоналізацією т. зв. ключевих промислів, трестів і т. п. „Вибачте мені, пане президенте ради міністрів — кликав Бержері — за те, що я вам тепер скажу. Ви старалися звільнити себе з московської, чи пак сталінівської опіки, і я далекий від того, щоб вам з того приводу робити якийнебудь закид. Але, якщо ви бажали звільнитися з тієї першої опіки, то тільки на те, щоб ще більше впасти під опіку банків та вести їхню політику".

Ці його слова покриває буря оплесків крайньої лівиці. Але вона ще і не має часу віддітхнути, як вже дістає свою пайку, яку знову оплескує правиця:

„Пан Габріель Пері (референт закордонної політики в „Юманіте") зве п. Дельбоса караванярем Малої Антанти та, каже, що він є спричинником найбільших міжнародніх фашистівських перемог. Але будьте спокійні, пане міністре, бо комуністи і так голосуватимуть за вами". (Сміх на правому крилі). „Я є проти фільшивого „людового фронту", який ведуть банкирі і сталінівці. Я хочу звільнити Францію від тиранії гроша і чужинецького втручування в наші справи".

У своїй газеті „Ля Флеш" він друкує ось такий жарт:

„Нехай живе Тетенже (крайня правиця), нехай живе Ля Рок, нехай живе Торез, нехай живе Марен, нехай живе Блюм, нехай живе..."
— Чоловіче добрий, чи ти збожеволів? — Ні, я тільки належу до більшости".

500 голосів за і прихильна мовчанка всіх консерватистів та членів нової партії Ля Рока привитала народини II-го кабінету Шотана. Один-единий голос проти уряду дав Гастон Бержері. Він нині всюди по Франції організує віча та закликає всіх французів, щоб вони гуртувалися біля нього під гаслом „звільнити Францію від тиранії гроша і вмішування чужинецьких урядів". До якої міри він зуміє згуртувати довкола себе широку масу громадянства, яка безсумніву думає таксамо як і він, покаже майбутність. Комуністична „Юманіте" і соціялістичний „Попюлер" звуть його вже фашистом. Це дуже замітна річ, бо Гастон Бержері був ідеольогом соціяльної програми „людового фронту". Праві-ж газети звуть його „лівим фашистом".

У своїй газеті Бержері відповідає:

„Для комуністів фашистом є кожний, хто вказує на їх крутійства;

для соціялістів фашистом є кожний, хто вказує їм причини, від яких померла соціял-демократія Европи;

для правиці фашистом є кожний, хто не є марксистом-ортодоксом, але відважується націоналізувати банки, копальні, обезпеченеві спілки;

для всіх великих партій фашистом є той, хто перешкоджає їх комбінаціям".

Гастон Бержері подав з трибуни на велике збентеження лівиці політичну формулу парляментарного французького життя. Ось вона: „Якщо французи голосують „на право", то це має вартість на чотири роки, а якщо вони голосують „на ліво", то це важне тільки на два роки".

Додамо, що в париських інтелектуальних колах Бержері є „своїм чоловіком" — це стовідсотковий інтелектуаліст західньо-европейського зразка. І залишається покищо без відповіди найцікавіше питання: чи великий справжній інтелектуаліст може пірвати за собою масу?

Юрій Студинський

Причини упадку „Защити Землі" і його винуватці.

(Продовження).

III.

„Защита Землі" як кооператива мала свої статутові контрольні органи. Але душею тої кооперативи був „спец" від рахунків, Мирон Заяц, укінчений богослов. Той Мирон Заяц до війни був ревідентом „Русского Ревізійного Союзу"; по війні вибрали його до Надзірної Ради „З. З." і предсідником Ревізійної Комісії від тої Надзірної Ради та предсідником „Русского Ревізійного Союзу". Контрольна Комісія з Мироном Заяцем на чолі переводила в „З. З." по кілька дуже докладних ревізій щороку, з тих ревізій списувала протоколи і давала звіт на засіданнях Надзірної Ради. Той сам Мирон Заяц, як предсідник Контрольної Комісії, поправляв, часом і переробляв білянс, переставляючи цифри по своїм поглядам. На Загальних Зборах все той сам Мирон Заяц складав звіти іменем Контрольної Комісії і ставив внески на признання управі абсолюторії. Останній такий внесок поставив Мирон Заяц у травні 1932 на Загальних Зборах „З. З.", котрі приняли до відома звіти Дирекції і Контрольної Комісії за 1931. рік та признали управі абсолюторію. Все в порядку.

Але з провалом „П. Б. Пром." захиталась поважно й „Защита Землі". Та не одна біда з „П. Б. Пром.". Бо інші банки зажадали сплати кредитів, вкладчики стали вибирати вклади, а притиснені крізою довжники перестали сплачувати довги. Тоді (травень 1932) за почином „Русского Ревізійного Союзу", на чолі котрого стотяв Мирон Заяц, відбувся у Львові „Экономическій Съѣздъ" представників живих і вмерлих „русскіх кооперативов", на котрий то Зїзд запросили (прийдіте поклонімся!) обох тодішніх послів, М. Бачинського та о. І. Яворського. Наради зїзду обертались коло одної справи: „пріобрѣтенія" капіталів для „Русского Ревіз. Союзу", в першу чергу для „З. З." Рішили вислати делеґацію до воєвідства під проводом обох послів. Гезаґт — ґетан! Делеґація вернулась задоволена; обіцяли дати для „Защити Землі" з „Державного Банку Рольного" 200.000 зол. Пішли до дирекції „Держ. Б. Рольного": Там сказали, щоб „З. З." зробила подаж покищо на 50.000 зол. Одного дня „З. З." зробила подаж, на другий або на третій день дістала письмо з „Д. Б. Рольн.", в котрім повідомлено, що ніякого кредиту не буде. Повне фяско! Вся надія на чужу поміч пропала.

IV.

Тепер великі кооперативні діячі з „Р. Р. Союзу" Ганасевич і Плешкевич зі своїм [illegible] ником Мироном Заяцем на чолі перестали [illegible] кати" кредитів та стали шукати — [illegible] заломання „Защити Землі". В [illegible] Заяц прислав до „З. З." Ганасевича і Плешкевича, котрі в другій половині липня 1932 пере[illegible] вели в „З. З." „велику ревізію" і [illegible] один голос, що дирекція винна тому, що [illegible] милась „З. З." Не помогли жадні оправдання, [illegible] свавії, протести — Надзірна Рада в складі: [illegible] рон Заяц, д-р Юліян Заяц, Осип Дзвінка і Григорій Малец на засіданні [illegible] вересня 1932. р. засуспендувала членів дирекції Солука, Островського і Шевчика.

Щоб ту суспензію зробити більше [illegible] аранжери землезащитського „друку" (Мир. Заяц, К. Ганасевич і Ю. Плешкевич) установили й дисциплінарну комісію, в котрій [illegible] такі спеці банкового діла, як Осип [illegible] Михайло Марко і Михайло Цибрівський [illegible] люди орекли „окончательно" [illegible] вину засуспендованих.

По звільненню членів дирекції, на основі дальшого „рішення" Надзірної Ради, засів у „З. З." на місце директора Осип Денисюк. Однак Денисюк довго там не сидів, бо аранжери „пучу" з Мир. Заяцем на чолі зарядили Загальні Збори на 17. вересня 1932, на яких вибрали нову Надзірну Раду, а та у свою чергу Дирекцію. На один день перед Загальними Зборами „попечителі русской кооперації" вичеркнули з числа членів „З. З." засуспендованих членів дирекції і повідомили їх про це письмово. Крім них вичеркнули ще кількох інших „неблагонадежних" членів, у тій цілі, щоб виключені члени дирекції не мали можливости перед найвищим контрольним органом, Загальними Зборами, сказати щонебудь на свою оборону.

(Далі буде).

Новий уряд і меншини.

Букарешт, кінець січня 1938.

„Націонал-християнський і селянський" уряд п. Ґоґи занятий важливими внутрішніми справами; зміною устроєвих законів, виборами, вирівнанням буджету і має ще поладнати кілька закордонних справ.

Одна з важніших закордонних справ це скарги меншин до Ліґи Націй. Ще за міністерства пп. Тітулеска та Антонеска відбувалися засідання Ліґи Націй, на яких обговорено, розуміється дуже загальниково і тільки теоретично, становище меншин у Румунії. Передовсім меншинним питанням була ситуація півтора міліонової мадярської меншини у Семигороді, посилали до Ліґи скарги мадярських оптантів — великих землевласників, від фонду римо-католицьких організацій, від просвітних, економічних та тіловиховних установ. Крім мадярських петицій знайшлися в Женеві жидівські та болгарські скарги.

Рідше звертались до Ліґи Націй українці, бо їх прохання не мали відповідного підтриму зі сторони Франції або Анґлії, ані пресової та фінансової допомоги міжнароднього капіталу; через те і кінчалися тільки відомими репресіями в краю.

На 100-ій сесії Ліґи Націй вплинули нові скарги мадярів та жидів. Останні зажадали негайно розглянути їх скарги. Нам відомо, що були такі мадярські скарги: у справі рільників із Деви (Семигород), заборони частини мадярської преси, нового шкільного режіму в мадярських школах та в справі зміни родинних імен. Жиди внесли більше скарг: в імені сіоністичного Союзу Анґлії, Америки, Франції та інших подібних організацій.

Румунська преса (тепер майже вся — націоналістична) реаґувала дуже енерґійно проти цієї „меншинної змови" „зосереджених нападів проти румунської держави", „мобілізації всесвітнього масонства" тощо. Здивувало нас, що й українців зарахували теж до тих „воюючих меншин". Ми вже нераз згадували про видумані „революційні" дописи великих щоденників „Універсул" „Порунка Времій" та „Гоуна Вестіри".

Цим разом, відзначився провідний румунський щоденник „Курентул", який досі більше стримувався від провокаційної писанини і містив навіть прихильні нам статті. „Курентул" вислав до Женеви свого „дипльоматичного кореспондента", редактора Ромулуса Діяна. Знаємо цього журналіста, як знавця східньо-

ЕДМОН АБУ. 8

ПАРЦЕЛІ НА ПРОДАЖ.

(Докінчення).

З тих усіх безладних слів Ґаяр міг зрозуміти тільки те, що кандидат на його зятя звів артистку Меліну Барні і покинув її. Він потішив її як міг і зараз при ній написав лист, який доручив післанцеві:

Париж, 30. червня 1854
Понеділок, 4-та год. попол

„Шановний Пане!

Нині відвідала мене у мому бюрі панна Меліна Барні. Після розмови з нею я не можу вам сказати нічого. Ця молода жінка робить якнайкраще враження і я не мав би серця, якби причинився до того, що забрав би батька її дітям.

З пошаною

Ґаяр".

Лист був писаний на бюровому папері з фірмою вгорі, на такому, що може служити часом урядовцям до приватного вжитку.

Анрі Турнер діставши лист від Ґаяра, одягнувся, взяв палицю в руки і побіг до Меліни. Вона прийняла його з простягненими обіймами. Біла, як молоко, була в білому пенюарі і робила пробу співу. Анрі зробив їй сцену, але вона не зрозуміла нічого — не знала ні Шанґрі ні Ґаяра. Вона зрозуміла вже давніше, чому Анрі не хоче до неї приходити, але не мала нічого проти того, щоб він оженився. Коли він показав їй лист, де була згадка про якусь пару дітей, вона попала в лють. Меліна вже хотіла бігти до Ґаяра, — Анрі ледви стримав її.

Він сам пішов до Ґаяра, але не застав нікого дома. Так бодай сказала служниця: що панство пішли до театру. Він вертався так цілий тиждень і за кожним разом діставав подібну відповідь. Якби був зустрів випадково на сходах Шанґрі, то був би його побив. Анрі вислав листи до Ґаяра та Розалії, але вони вернулися нерозпечатані. Тоді він стратив терпець і пішов до суду. Його приняв молодий суддя, що видко був добре ознайомлений з усіми тайнами паризького життя.

— Мій пане! до нас приходить таких скарг дуже багато. Ви мусіли чути про ріжні бюра посередництва подруж, на які прокуратура дивилася якийсь час вибачливим оком, то потягала їх до судової відповідальности. Крім офіціяльних бюр, що оголошуються публично, є багато темних типів, що винюхують великі маєтки та посаги, щоб з них стягнути процент. Вони входять у всякі спілки без статуту, маючи єдиного шефа — капітал. Одні задовольняються скромним доходом, інші домагаються десять відсотків від маєтку. Пан Шанґрі, як бачу, досить скромний. Бачучи, що не дістає сподіваного гонорару, він винайшов собі якусь спільничку, що зробила вам такого збитка. Не виключене, що ми відшукаємо головну режисерку цієї комедії, але чи можна буде устійнити співучасть Шанґрі, не знаю.

Турнер вернувся додому застав на столі такий лист:

„Мій бідний Турнерку!

Якби я був тобі відразу запропонував 990.000 франків і чудову жіночку, то ти був би мене благословив. Але я зробив дурницю і представив справу інакше, обіцюючи тобі міліон, з тим, щоб ти був добрий відступити мені з нього 10.000 фр. Це тебе розгнівало, а я мусів помститися. Я знайшов спосіб переконати п. Ґаяра, що ти маєш двоє дітей, ще й жовту жінку. Тепер ти вже не даш собі ради!

Шанґрі і С-ка".

Анрі вже хотів подерти лист, але надумався. Взяв більшу коперту всунув туди лист Шанґрі і заадресував великим жіночим письмом:

„П. Ґаяр, архівар
Міністерство.

Ґаяр відчинив лист так обережно, якби це була телеграма. Лист Шанґрі схвилював його дуже. Він робив собі докори, що був несправедливий і попрохав свого шефа, щоб звільнив його в год. 2-ій. Це трапилося йому вперше від трицяти років.

Розалія плакала над листом Шанґрі, промовляючи до батька:

— Я була певна цього! Чому ви мені не вірили?

Родина рішила піти на другий день у ранці разом до робітні Турнера. Саме в тій хвилині служниця Ґаяра повідомила, що прийшла панна Меліна Барні. Розалія з тіткою втікли до другої кімнати. Ґаяр дивився на гостю, як на якусь зяву; вона-ж була зовсім неподібна!

Меліні було нелегко переконати Ґаяра, що вона — правдива Меліна Барні, має 17 років, не має дітей і не має ніяких претенсій до пана Турнера. Призналася щиро, що вона кохала артиста і мала намір вийти за нього заміж, але коли він перестав бувати в неї, вона чесно, як і він, зірвали свою знайомість. „Така вже наша доля, мій пане, і ми мусимо з нею погодитися: молоді багаті люди залицяються до нас, ми їм подобаємося, а коли бачать, що ми чеснотливі, відвертаються від нас. Я знаю, що Турнер аж

европейських справ, беззастережного противника всяких велико-російських плянів.

Жаль, що його всестороння поінформованість не гармонізує із поняттям „дипльоматичний кореспондент, акредитований при Лізі Націй"...

В одному дописі з Женеви згадує п. Ромулус про цілий ряд меншинних скарг і між ними вплітає туди якусь скаргу „українців з Басарабії", не подаючи, хто вніс ту скаргу та в якій справі. Цікаві ми знати, яка організація тих „українені дін "Басарабія" (і чи взагалі істнує така організація) відважилась би звернутися аж до Женеви. Але на це не відповість нам женевський кореспондент.

Він повторить скорше такі „дипльоматичні" світки:

„Ліга Націй має всі жонглерські засоби, аби унешкідливити напасників"... „Ліга Націй закопає багато із внесених меншинних скарг, аби не втратити прихильности румунських кол, потрібної для вирішування ріжних питань важніших від тих меншинних скарг".

Далі цей „дипльоматичий" кореспондент дає такі перестороги: „Меншини, які ще мають скарги до Ліги Націй, нехай спішаться їх вислати до завтра (28 січня), бо є на них багато ще місця в кошику".

Така „дипльоматична" передача новин звільнилаб нас від дальших коментарів, якби не сам факт невірних відомостей про українців і притока до нагінки із сторони урядових чинників. Передовсім зазначуємо, що в Басарабії нема якоїсь самостійної української політичної організації, яка промовляла би в імені українців. Навіть буковинська У. Н. П. не була в силі заснувати в Басарабії свої окружні організації. Не входимо в причину, чому саме занедбано басарабські повіти заселені українцями — не тут місце про це розводитись.

Тому нехай заспокояться п. Ромулус та його другорядні краєві секунданти: українці також відповідно оцінили Лігу Націй. Доля дотеперішніх скарг загально відома; не треба залякувати нас ані „кошиком", ані похороном. Зрештою на останньому зїзді меншин, що відбувся минулого літа в Льондоні, заяви предсідника того зїзду п. д-ра В. Залозецького могли заспокоїти всякі сумніви місцевих патріотів...

Цікавіший, ніж ця женевська сензація підхід мін. закордонних справ п. І. Міческа до меншинного питання взагалі. Правник інакше розглядує це складне питання як запальний полеміст Мін. Міческу ділить меншини в Румунії на такі, що припали державі як автохтонне населення і такі, що прибули до неї по 1919 р. Коли перші, звязані з олідиченою землею, мають право охорони тріянонського та інших договорів — то ті другі (переважно жиди), що використовували свої звязки з місцевим населенням та з його добром, не мають права охорони меншинних договорів. Ті, „нові" по 1919 р. незвязані ніякою батьківщиною, навмисне ототожнювали себе з іншими меншинами („мадярські — німецькі — російські" — жиди) аби скористати з неналежних їм прав. Врешті вони ще покликувалися на інтервенцію інших держав.

Ця категорія „нових" меншин що „прибула" незвязана з землею, ані обичаями, не сміє домагатися рівних прав з автохтонним населенням, тимбільше, що шукає охорони серед чужих держав.

Це зручне розяснювання старого румунського правника і нового політика, мін. Міческа, викликало зацікавлення на чужині. І коли мін. Міческу поставив жидам альтернативу: відтягнути внесені скарги або втратити громадянство, згідно із ст. 36. громадянського закону 1924 р. (передбачує втрату громадянства тих, що шукають охорони чужих держав) — то відложено вже приналежну справу до травня ц. р.

Як відомо, фільосемітські чинники в Женеві старалися прискорити чужу інтервенцію в Румунії для „охорони жидівської меншини", але таку наглу розвязку відклонено.

Румунські урядові кола вважають це за великий успіх п. Міческа: Женева зріклася інтервенції. Нема сенсу відчужувати і Румунію від дальшої співпраці в Лізі та відвертати увагу від комуністичної загрози. Мабуть і рішальні чинники женевської установи стримались від голосної розправи, бо сама Ліга стоїть перед невідомою майбутністю, а уряд премієра Гоґа перед загальними виборами

др-оъ

—o—

Блиски.

З ФІЛЬМИ ЖИТТЯ.

Ці ясні моменти кинулись мені в очі буквально в 3-ох останніх днях. Варто їх підкреслити; до того вони такі багатовимовні, що не треба й коментарів.

Ось число „Діла" з 29. січня 1938 р. Десь на останній сторінці бачу: „На допомогу студентству. Виказ дальших жертв", глянув — і припадково прикували мій зір ось-ці рядки: „По 7 зол. зложили о. Клепарчук (зі збірки) Черниця; Ярмолюк Максим, Монятичі; кооператива „Власна Поміч" Будилів".

Ярмолюк Максим — з Монятич. Цеж з Холмщини, з грубешівського повіту. А п. Ярмолюк — це наш селянин, звичайний, як тисячі інших. І ось цей селянин із забутої Богом і людьми Холмської Землі присилає сам з власної волі жертву на допомогу академічній молоді у Львові. Присилає стільки, скільки греко-католицький священник зі збірки та українська кооператива в одному зі сіл Галичини.

Друга подія — ясний пункт. У Львові відбувається зїзд „Рідної Школи". І ось спеціяльно їде до Львова делегат від кількох сіл томашівського повіту на Холмщині. Їде, щоб лише зложити привіт, бож участи в зїзді не має права брати. Привіт на письмі; його склали самі селяни. Заздалегідь укладали, бились з думками та словами. Памятали за зїзд та прибули в час.

Був на зїзді і делегат з Волині, і теж селянин, і теж щоб скласти привіт.

І третій момент, не менш зворушливий. В одному кутику Волині, що межує зі Жидачиною, українців навертають усякими способами на латино-католицьку віру, на католицизм. „Будете католиками над католиками"— пропагує ксьондз Яросевіч з Ланівець.

Проте православні волиняни їдуть у своїй біді крадькома і потайки до одного з галицьких послів, хоч він греко-католик та хоч все писав про — вищість греко-католицької Церкви над православною.

Коли я роздумував над цим фактом, „Діло" з 1. лютого принесло цікаву вістку. У Варшаві відбувся місіонарський зїзд і на ньому митрополит Діонізій гостро виступив проти ... комунізму, безбожництва, сектанства та ...

Прочитав, порівняв — і так приємно стало за православних земляків-волиняків!

Таке ото я прочитав у 3-ох останніх днях про нашу селянську масу Холмщини і Волині.

К.

занедужав після останнього інциденту з вашою донькою і тому я прийшла сюди..."

Ледви Меліна вийшла, як до кімнати вбігла Розалія. Меліна видалась їй дуже гарною (вона дивилася на неї крізь дірку від ключа) і вона не могла мати жалю до Анрі, що така красуня йому подобалася. Вона знала, що молода дівчина, яка виходить заміж за 34-літнього мужчину мусить мати суперниці в минулому і воліла, щоб вони були гарні. Вона мусіла вірити щирим словам італійки і була горда, що відтравня перемогла її в серці Турнера.

Зате її батько почав мати нові сумніви. Він не хотів уже йти до Турнера і робив докори своїй доньці, що вона вперлася у своєму почуванні.

— Я не перечу, що того молодця очорнили, але нема сумніву, що він мав знайомости з акторками, а хто раз почав пити, то може пити і пізніше. Ти кажеш, що він буде тобі вірний, але бачиш, як він покинув ту молоду італійку. І тобі може зробити таку штуку. Зрештою, як довго я не продам своїх парцель, не може бути я балачки про твоє подружжя.

Зате кілько разів глянув на портрет доньки зроблений Турнером, ставало йому ніяково, якби мав довг супроти нього.

— Продати портрет і переслати йому гроші булоб дуже неделікатно, а відослати жаль. Ще портрет може попасти на якусь ліцитацію і до преси. Краще вже його знищити...

— Що знищити мій портрет? — крикнула Розалія — знищити найкращі хвилини мого життя.

— Сиди тихо! Все через того проклятого Шантрі! І через ті парцелі! Якби ми були менше багаті, то цього всього не булоб!

Ґаяр утратив апетит, а його сон став легший і тихіший. Ще більше: він почав спізнюватися до бюра. Коли одного дня він прийшов на обід тітка сказала до Розалії:

— Твій тато мусів сьогодні над чимось багато думати, бо має дуже червоний ніс.

Анрі не міг працювати і ввесь день ходив по Амстердамській вулиці. Ані він не мав смілиьости підійти до Ґаяра, ані Ґаяр до нього. Він радо був би порозмовляв з Розалією, але батько не відступав від неї на проході.

3. вересня він дістав лист від Ґаяра з проханням зайти до нього, щоб відобрати 7.950 франків як гонорар за портрет.

Він вибрався на цю дивну візиту з думкою, що може таки зустріне Розалію. В тій самій годині відвідали Ґаяра три головні представники товариства для будови робітничих домів, щоб закінчити справу з купном парцель. Старий Ґаяр не хотів мішатися до продажі і доручив Розалії, щоб вона сама переговорила з покупцями.

Коли Анрі ввійшов до мешкання Ґаяра, нотар відчитував уже останній параграф акту продажі:

„Покупці зобовязуються вибудувати на парцелі Ф., що залишається власністю продавця мешкальний дім для п. Ґаяра та його родини з великою малярською робітнею на першому поверсі".

Ґаяр поглянув на свою доньку, що дивилася на Анрі, який не дивився на нікого. Він був дуже блідий і стояв мовчки при стіні.

Ґаяр схопив за перо і підписав акт, який поклали перед ним.

— Но! нарешті! — крикнув — є той параграф, який освободжує мою голову з усіх клопотів!

— Пане Ґаяр — сказав нотар — я навіть не знав, що ви маєте таке гарне письмо.

Перекл. в. г.

Поклін героям зпід Крут.

КРАКІВ.

День 29. січня був у Кракові святочним днем. Все українське населення Кракова перевело цей день у пості і святочному настрої та гідно вшанувало память Крутянських Героїв. І старше громадянство і молодь — ремісники чи робітники — покинули свої буденні заняття, щоб разом зі студентством віддати поклін незабутній памяти Полеглих.

Рано відправив о. д-р Хрущ в асисті двох дияконів соборну Службу Божу, якої вислухали численно зібрані парохіяни. Опісля в год. 12-ій відбулися в салі „Просвіти" святочні сходини всього українського студентства. Поприходили мовчки, без гамору, без слова майже. Уважно й задумчиво гляділи молоді очі на золотий тризуб, осяяний пурпуровими блесками горіючого перед ним жертівника; почесна сторожа з двох козаків-корпорантів з гордістю виконувала свій обовязок. До зібраних промовив голова У. С. Г., який, вказавши коротко на значіння і ціль свята, візвав присутніх до двохвилинної мовчанки.

Вечором в год. 6.30 панахида за полеглих Героїв. На панахиді співав студентський хор, церква повна людей. Дивно якось миготіли воскові свічки й таємно-глибоко западали в душу сумні мельодійні тони стрілецького „Вічна память".

По панахиді відбувся останній акт свята — академія. Вона почалася промовою студ. Лаличка, голови У. С. Г. Опісля мішаний хор відспівав під диригентурою студ. Федака пісню „В боротьбі за Вітчину". Відтак студ. Вережак задеклямував уривок з перекладеного на українську мову „Маратону". Чому не перемогли крутянці і чому їх лише 300 стануло до бою, вияснив у своєму рефераті п. Пархуць. Піснею „Гей на бій" скінчив мужеський хор програму, після чого відспівано національний гимн. В повазі й задумі розходилися всі домів, залишилися лише члени корпорації „Сян" і Виділу У. С. Г., які виконували почесну сторожу при жертівнику аж до 12-ої години вночі.

*

Згадати би ще, що 22. I. заходом Виділу У. С. Г. студ. Вережак виголосив у салі „Просвіти" реферат п. н. „В роковини соборности", котрого вислухали всі майже місцеві українці. А також, що 23. I. відбулися ширші студентські сходини, на яких між іншим обговорювано справу харчівні, відчиненої 16. I. ц. р. при вулиці Асника 3. Посвячення її відбудеться 6. II.

Зібрані на ширших сходинах студенти рішили зложити одноразовий даток у висоті 2 зол. на уладження студентської домівки. Таким чином власними силами буде вже в половині лютого відчинена відповідно уладжена домівка українських студентів, також при вулиці Асника 3.

М. В.

СТАНИСЛАВІВ.

Крутянське свято зачалось у Станиславові в пятницю 28. I. панахидою в катедрі, яку відправив о. шамб. Луцик в асисті шістьох священиків. Прегарну проповідь виголосив о. Палагіцький. Підчас панахиди співав муж. хор „Думка". Крім панахиди відспівав хор при кінці „У дві пари несуть мари". Церква була переповнена.

В суботу 29. I., згідно з програмою, мали задзвонити дзвони у всіх церквах та в усіх варстатах, фірмах і бюрах мали перервати заняття. Мало це бути зовнішньою демонстрацією проти большевиків. Не знаємо, з чиєї вини, — але та точка святкування не вдалась як слід.

В суботу вечором відбулась академія, на поодинокі точки якої зложилися: 1) промова ред. Качмара зі Львова, 2) деклямація Ганушевського Ст., 3) хорові продукції „Стан. Бояна" й хору з Микитинець і 4) збірна деклямація. Перед промовою відчитав м-р Микитюк низку імен полеглих героїв, память яких і всіх інших полеглих ушанувала публика повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою. Дуже гарне вражіння робила декорація сцени. Публики зібралась повна саля.

НА КНЯГИНИНІ-ГІРЦІ

В неділю 30. січня віддало громадянство Гірки пошану героям Крут святочною академією. Зачалась академія однохвилинною мовчанкою. Після того п. Погрібний виголосив річеву промову. Далі пп. Кашовські віддеклямували дві деклямації, п. Клячківський виголосив реферат і муж. хор „Думка" відспівав низку пісень. Закінчилося свято національним гимном, що його співала вся саля, щільно заповнена.

КУПЦІ, ПРОМИСЛОВЦІ Й РЕМІСНИКИ.

Велику вагу привязують українські купці, ремісники та промисловці до чину крутянських героїв, що зазначилось на влаштованій ними академії. Набита саля „Української Хати" (поверх 100 осіб) вислухала з повагою програми академії, на яку зложились такі точки: 1) „Слава героям" — муж. хор; 2) гарна промова — проф. Целевич; 3) деклямація — Табачинівна; 4) „Коли Ви вмірали" — хор; 5) реферат —

МАРІЯ СОКІЛ.

У нюйорському кітлі.

ВОСЬМЕ ЧУДО СВІТА

Коли підчас перших двох тижнів нашого побуту у Нюйорку питають нас: „Що вам тут найбільше подобається?" — а таке питання чуємо бодай пять разів денно — то спершу трудно на нього відповісти. Перед очима уяви кружляє калейдоскоп нових вражінь; серед них хочемо зупинитися над якимсь найсильнішим, найцікавішим, але воно важко.

Що нам найбільше подобається, це однозначне із другим „що нас найбільше вражає". Чи хмародери, з котрих найвищий, „Емпайр Стейт Білдінг", має 102 поверхи (щоб дістатися на найвищий, звідкіль бачите єдину у своєму роді панораму, мусите тричі пересідати, себто тричі змінити ліфт), чи універсальні маґазини, де, як напр. у Мейсія, працює 15 тисяч продавців, чи неймовірна на европейську міру кількість автомобілів, чи фантастичність світляних реклям Бродвею? Чи може найбільше вражає спокій і добрий гумор „кабів" (як у тутешньому жарґоні називають поліцаїв), які серед найбільшого натовпу авт і справжнього безголовя стоять собі преспокійно на своїм 20 чи найбільше 40-центиметровім куску свобідного місця серед вулиці, жвякають ґуму, пальцями рук керують тими лявінами авт і серед того всього находять ще час обмінюватися привітами, жартами та найсвіжішими новинками з усміхненими міс'ами та місіс'ами, які сидять за кермом авта?!

А може дивує нас ріжнородність капелюхів, цілком невідома в Европі — капелюхів, які бачимо в усіх найнеможливіших відмінах почавши від... наших селянських хустин, якими нюйорські дами обвязують собі голови, згідно з останнім „криком моди", скінчивши на чомусь, що виглядає мов сковородка чи форма на будинь?...

Все те й багато дечого оживає в нашій памяті, коли — не знати котрий раз у день чуємо запит: „Що Вам найбільше подобається, себто що Вас найбільше вражає в Ню Йорку?"

Врешті по двох тижнях находимо відповідь. Нюйорська сабвей — підземна залізниця!

Сама „інституція" підземельниці відома нам добре з Европи і ніхто, хто жив довший час в одній з европейських метрополій, не находить в ній нічого незвичайного чи небуденного. Але те, що бачимо під землею тут, у Ню Йорку — це восьме чудо світа. Тут вперше бачимо під землею не тільки тунелі зі шляхами та стації, збудовані цілими поверхами, одна над другою, але й цілі двірці з ресторанами, крамницями та базарами. Не дивує нас кількість тих підземних шляхів, які перерізують ціле велитенське місто вздовж і впоперек, ані скорість „експресових" підземних поїздів, які затримуються тільки на спеціяльних стаціях; не дивують нас якісь там неймовірні цифри: про довжину підземних шляхів чи про кількість осіб, які щоденно користають з них. Але й досі не можемо вийти з дива, як можна було збудувати підземну залізницю під морем, під гадсонським заливом?!

Їдемо з Ню Йорку до Ню Джерсі — себто з одного берегу Гадсону на другий. І підчас тої кількахвилинної їзди — вже не підземельним, але підморським! — тунелем, не можемо примиритися з думкою, що над нами — морський залив, яким плавають найбільші кораблі світу! Як і не можемо вийти з дива: на чому властиво стоять ці сто-поверохві доми-міста, коли під ними самі тунелі?!

Подив для нюйорської підземельниці зростає в нас, коли запізнавшись вже з нею, таки раз губимось в повені стацій та не можемо дібратися додому. Трапляється раз, що мусимо вертатися самі пізно вночі з гостини, де засиділися. Дають нам усякі потрібні вказівки „на дорогу", де, як і куди пересісти. А що цим шляхом ми вже кількакратно їздили, отже без надуми пускаємося в дорогу. Раз пересіли добре і другий — та за третім разом чи то зайшли один чи два поверхи за низько, чи три за високо — досить, що зблудили і втратили добру годину часу, поки нарешті попали на правильний шлях і на правильний поїзд. Вся орґанізація руху підземельниці стоїть під тим самим гаслом, що й ціле життя тут взагалі: економії часу. Купувати білети? Хто там мав би час на це! На бігу вкидаєте т. зв. „нікель" (5 центів) до призначеного на це отвору в дверцях, після чого вони автоматично відчиняються і впускають вас на ту сторону стації. Все це триває 2—3 секунди. Каса, яка є на стації, має інше завдання — міняти гроші на „ніклі". Ввесь рух при ній відбувається такс само скоро і — мовчки. Коли не маєте 5-ти центового гроша, підбігаєте до каси, кидаєте „дайм'а" (10 центів), „кводер'а" (25 центів), чи доляра, касієр моментально підсуває вам означену кількість приготованих „ніклів" і ви біжите далі. Таксамо автоматично влаштовані і поїзди: дверці в них відчиняються і замикаються автоматично, за дві-три секунди, сотні людей висідає, сотні всідає — і вже поїзд мчить далі. Він трясе немилосерно, але ніхто на це не вважає. Найважніше: аби скоріше, аби швидше...

ДЕЩО ПРО РЕСТОРАНИ І ПРО СВИНИНУ З МОЛОКОМ.

Ресторани - автомати знаємо вже і в „старій Европі". Тільки, очевидно не в такому розмірі.

Смольський; 6) деклямація — Ребрик і 7) „Не плакати нам“ — хор. Закінчилось те гарне свято національним гимном.

НА КНЯГИНИНІ-БЕЛЬВЕДЕРІ.

Громадянство Бельведеру зійшлось на святочну академію в неділю 30. січня, де теж однохвилинною мовчанкою розпочалася програма. Продуманий реферат виголосив м-р Світний, після чого хор відспівав „Слава героям“. Далі п. Бриндзеївна й м-р Світний виголосили деклямації і хор відспівав дві пісні. Закінчилася програма інсценізацією і національним гимном. Публика зійшлась численно, як звичайно на Бельведері.

Б. Л.

Японська офензива на південний Китай.

Учора почали японці офензиву на південний Китай, рівночасно зі суші та з моря. Головний сухопутній удар звернений на Ганков. Тимчасом 5 японських воєнних кораблів зблизилося до гирла Перлової ріки. Китайці замкнули ріку барикадами; прибережні батерії розвинули вогонь. Рівночасно японські літаки завзято заатакували околицю Кантону, енергійно бомбардуючи залізничий шлях до Ганков та форти Бокка Тігрів; разом упало кількасот бомб.

ЕВАКУАЦІЯ

Населення Кантону масово втікає з міста. Невідома доля поїзду з 80-ма американськими громадянами і 65 дітьми, що в пятницю (вчора) вечором мабуть віхав на терен воєнних операцій.

КАНТОН ПРИГОТОВЛЮЄТЬСЯ ДО ОБОРОНИ.

У Кантоні проголошено воєнний стан. Всі чужі кораблі мають до півночі відчалити. Чужинці евакували елеґантні передмістя Кантону і схоронились до міжнародньої концесії на острові Шамен.

ПЕРЕВОРОТ У КАНТОНІ?

Як говорять, воєнний стан проголосили прихильники марш. Ченчітана, щоби усунути уряд квантунської провінції. У Гонконі говорять, що арештовано губернатора Кантону Утечена. Китайці вдоволені тим непорозумінням; вони сподіються, що квантунська провінція зірве з центральним китайським урядом.

—o—

Невідомі літаки затопили британський корабель.

Два літаки без ніяких знаків, що виявилиб їхню державну приналежність, збомбардували й затопили недалеко Валенсії британський пароплав „Альсіра“. Залогу корабля, зложену з двацяткількох анґлійців та міжнародного контрольора, вирятував еспанський рибацький корабель.

ПРОВОКАЦІЯ ЧЕРВОНИХ?

Напад на „Альсіру“ викликав велике обурення в колах еспанського національного уряду. Вони підкреслюють, що напасники не мали ніяких знаків та що червоні навіть деколи вживали знаків еспанської національної повітряної фльоти.

Минулого року вони нераз уживали до нападів національних літаків, що мусіли причаїти на запіллі червоним. Такими провокаціями намагаються червоні обтяжити перед закордоном національний уряд.

Еспанський національний уряд заявив, що з тому часі не було в околиці Валенсії ніяких національних літаків.

ПО СЕРЕДЗЕМНОМУ МОРІ БУШУЮТЬ БОЛЬШЕВИЦЬКІ ПІДВОДНІ ЧОВНИ.

Як подає париський „Жур“, на Середземному Морі ще минулого місяця появились большевицькі підводні човни: 24. січня виділи їх коло побереж Мінорки, 27. — коло Тараґони, 30. — коло Валенсії. Про те повідомлено британську адміралцію.

Ґен. Юрко Тютюнник на японському фронті?

Варшава, 4. лютого.

В чужинецьких і навіть уже в українських колах Варшави розійшлася сензаційна чутка, що герой Зимового Походу ґен. Юрко Тютюнник живе і змагається на японському фронті, як командант і орґанізатор диверсійних пробоєвих ґруп. По якій стороні виступає Тютюнник, японській, чи совітсько-китайській — важко покищо устійнити.

Нотуючи цю інформацію з пресового обовязку, мусимо зазначити, що викликала вона саме тепер (після того, як у колах еміґрації У. Н. Р. почали вважати Тютюнника запроданцем большевиків і т. п., погодившись давно з фактом смерти того старшини), в українських та зацікавлених чужинецьких колах велике враження.

Гром.

З буджетової комісії сойму.

Проти „східнього обряду“.

У голосній вже сьогодні з виступу пос. Войцеховського дискусії над буджетом міністерства освіти, забирав слово пос. Тимошенко, що говорив широко про положення православної церкви на Волині та запитував, коли скличуть собор.

З польських послів пос. Остафін заатакував Ватикан за введення східного обряду у Польщі і домагався, щоб амбасаду при Ватикані обсадити людиною, що розуміє релігійні питання і стоїть на становищі польської державної рації.

Пос. Скрипник (ВУО) між іншим сказав: „Як українець не можу поминути мовчки виступу п. Войцеховського. Він поробив закиди голові греко-католицької церкви, що тішиться великим авторитетом у всіх українців“. Далі пос. Скрипник сказав, що можна зрозуміти тільки закид у справі Йордану та твердив, що на Волині у йорданському святі завжди щиро витають військо.

як тут. Тут у такому ресторані можете дістати все, чого бажаєте, від шклянки молока чи чеколяди, до мяса і морозива. Кожна страва приготована на тарелі, за шклом. Вкидаєте 5, 10 чи двацять центів — шкляні двері автоматично відчиняються і ви берете те, що захотіли. Але не знають в Европі ресторанів, ось яких:

Приходите, берете велику тацю, берете приготовані вже обвинені серветкою ложки та вилки, кладете тацю на призначену на це підставку, яка біжить кругом довжезного буфету та йдете, один за одним, вздовж цього буфету, посуваючи перед собою тацю. Перед вами, за буфетом усілякі страви і спочатку цілий ряд закусок, потім салати та овочеві соки (їх тут пють перед кожною їжею), потім мясні страви, врешті морозиво, кава, чай, солодощі. Все бачите, як воно виглядає, порції приготовані на тарілках (по тому боці буфету десятки дівчат, які моментально наповнюють і приготовляють свіжі тарілки), при всьому — ціна. І так ідучи пересуваючи перед собою тацю, берете те, що хочете, або показуєте пальцем і вам миттю накладають це на тарілку і ставлять на тацю. При кінці буфету — каса. Касієрка кидає оком, що на вашій таці, в одну мить обчисляє, ви платите і з своєю тацою йдете до стола. Все це, від хвилини, коли Ви ввійшли до ресторану до хвилини, коли Ви сіли при столику, триває не довше, я прочитання цих рядків. Скоро, вигідно і недорого. Мимохіть приходить на думку: чому таких ресторанів нема в Европі? Розвязка неважка: яка з наших — европейських — пань не вважалаб „нижче своєї гідности“ власноручно нести у ресторані велику тацю?!

Та мабуть найбільш характеристичним американським ресторном є „драґ-сторі“. У перекладі на нашу мову: дроґуерія... Читаєте й дивуєтесь?! Не менше дивувалися й ми, коли вперше побачили цей дивогляд. „Драґ-сторі“, отже дроґуерія, це крамниця, де дістанете: фотографічні апарати, Святе Письмо, господарське приладдя, детективні романи і словники, годинники, солодощі, а навіть... ліки. Але щонайважніше: у кожній такій дроґуерії дістанете їсти. У ній, як у барі: довгим рядом стоять високі стільці без спинки, перед ними буфет, на якому вам подають страву і ви скоро проковтуєте сніданок чи обід. Їжа дешева і доволі смачна; але для постійних гостей такого ресторанику, для тих тисячів крамничних дівчат чи тисячів малих урядовців, які у свому бюрі дістають пів години часу на обід — для них головне те, що вони можуть тут скоренько проглинути страву настоячки і побігти назад до роботи.

Що така система їжі відбивається якнайгірше на шлунку — зрозуміле. Але хитрі американці „взялися на спосіб“ і тут у кожній „драґ-сторі“ заздалегідь приготовлені всякі „проти-шлункові“ таблетки... Відвідувачі цих харчево-лікувальних підприємств почувши після обіду, що „щось не впорядку“, хапають приготовану таблетку — і бігом до праці. Нехай уже шлунок сам собі радить із цими ледяними водами, яких тут випивають без міри та із цими мясними та Бог-зна якими стравами — з якого мяса...

Але про силу американських шлунків свідчить їх стравоспис в його комбінаціях. І так на власні очі бачимо, як: 1) до морозива пють одночасно гарячу каву, 2) до риби... какао, 3) свинячу печеню запивають холодним неваренним молоком.

Справді шлунок „made in U. S. A.“ витримує все — навіть сполуку смаженої шинки і ковбаси, политих соком із полуниць. Саме сьогодні бачили ми, як цим насолоджувалася наша знайома. На здоровля!

Історичний документ напасти на Митрополита.

АВТЕНТИЧНИЙ ТЕКСТ НАХАБНОЇ ПРОМОВИ ПОСЛА ВОЙЦЕХОВСЬКОГО В БУДЖЕТОВІЙ КОМІСІЇ СОЙМУ.

„Нечуваний в історії якоїнебудь суверенної держави розпорядок голови греко-католицької архидієцезії у Львові, яким не дозволено, щоб військо як цілість чи пак вояки греко-католицького обряду взяли участь у святі Йордану дня 19-го січня 1938 р., спонукує мене — говорив пос. Войцеховський — обговорити питання польсько-української нормалізації з віроісповідного становища.“

Бесідник відчитав після цього вступу комунікат ДОК — Львів про те, що військо запропонувало свою участь у Йорданському святі і дістало від Митрополичої Консисторії відповідь, що з уваги на теперішні напружені політичні відносини і міжнародне положення Митрополича Консисторія не уважає за вказане згодитися на участь війська у святі Йордану, побоюючись непередбачених наслідків, що могли би трапитися внаслідок якоїсь невідповідної провокації.

Пос. Войцеховський запевнював, що „в польському Львові ніяких маніфестацій, неприхильних до польського війська, не було і не буде, а якби митрополит чи його прибічники хотіли військо спровокувати, дістали би негайну відповідь від цілого польського громадянства. Далі твердить, що митрополит Шептицький відомий від давна зі своєї протипольської установи та що він своїм розпорядком у справі Йордану зломив присягу, зложену на вірність Польщі.

Він — цитуємо дослівно — використовує всі приписи конкордату проти Польщі, переступає засади конкордату, щоб реалізувати протипольську політику. На участь війська у святі Йордану згодився станиславівський епископ Хомишин. Згодився навіть перемиський епископ Коциловський, що йде звичайно за митрополитом Шептицьким. Тільки він один заборонив.

Чесні політики з польської й української сторони турбуються справою нормалізації. Стверджуємо, що її курс захитався. Розуміється, це справа ясна, звідки йде та протинормалізаційна струя. Іде вона з гори св. Юра у Львові. Там є протипольська кузня. Там збираються засоби до боротьби з польською державою, там творяться пляни праці. Там — у тих самих мурах, де ще недавно цвіло совітофільство, де в р. 1922-ому відбувся конґрес комуністичних діячів.

За польської влади від 1919. р. митрополит Шептицький вукраїнізував цілковито греко-католицьку Церкву, зробив її знаряддям шовіністичного відлому українців, винищив льояльні супроти Польщі українські та староруські елементи, прогнав геть останні сліди польськости тієї Церкви, що розвивалися навіть у часах австрійщини.

Він виховав собі кадри духовенства, що складається виключно з протипольських елементів, у тому дуже багато б. старшин західноукраїнської армії, що боролися з Польщею в 1918—1919. р. Усунув або стероризував старорусьних священників, скасував польські богослужби і проповіди. Від 1923. р. для великої громади поляків греко-католиків не призначує священників поляків. Так само не призначує священників старорусинів для сотень тисяч старорусьних греко-католиків за те тільки, що вони льояльні супроти Польщі.

Це є практики митрополита Шептицького. Він не дотримує присяги складеної Польщі, але зате гостро пильнує поведінки своїх парохів у шовіністичному протипольському дусі.

Від часу пастирського листа з дня 21. II. 1938 р. греко-католицькі священники мусять складати йому присягу, яка робить з них сліпе політичне знаряддя в руках протипольської архиєпископської курії з гори св. Юра. Священик, що не слухав би митрополита і не виконував би його політичних наказів, звязаний священичим словом підлягає гострій церковній юрисдикції і зданий на ласку і неласку свого архиєпископа.

Але архиєпископ має над ним не тільки моральну владу та судову і дисциплінарну юрисдикцію. Ця влада входить дальше в ділянку матеріальних прав. Платень з державного скарбу для греко-католицького духовенства не виплачують, як за австрійських часів, старости безпосередньо священникам, але їх переливають гуртом до архиєпископської каси.

Щойно тут зачинається дивна історія. Греко-католицький священник, що хотів би бути льояльним супроти Польщі, не тільки відповість за те перед архиєпископським судом, але не дістане платні, яку йому платить польська держава. А треба памятати, що священники, то люди жонаті, що мають переважно велику родину.

Коли це знається, можна зрозуміти багато річей, на перший погляд незрозумілих, що діялися в південно-східніх воєвідствах від 1919. р. Ми поляки і польський уряд самі творили підставу до зросту протипольських елементів в українському та староруському громадянстві. При нашій каригідній пасивности і за наші гроші створено протипольський штаб у кожній греко-католицькій парохії на південному сході, а особливо у львівській архидієцезії. Хто-ж знає побожність українського та руського люду, той знає, що священники мають рішаючий вплив на той люд, у ґрунті спокійний та богобойний. Тому теж найбільшу натугу протипольських терористичних актів бачили ми завжди у львівській архидієцезії. Натомість у станиславівській дієцезії, де є абсолютна більшість українців, але де має владу льояльний громадянин, зрештою український патріот еп. Хомишин, там натуга протипольських рухів була дуже слаба або взагалі не було. Висновки насуваються самі.

Доки не заключено конкордату держава мала опіку та кураторію над церковним майном, особливо греко-католицької Церкви, що виявлялося тим, що ґенеральна прокуратура з уряду займалася справами церковного майна. Від хвилини заключення конкордату в 1925. р. духовна влада розпоряджає свобідно церковним майном.

Булоб усе в порядку, якби не те, що тепер доходи з церковних дібр ідуть на фінансування українського політичного руху, що чейже суперечить всякому канонічному праву.

Доказів на те було би дуже багато, але досить і тих, які загал знає. За розпарцельовану церковну землю львівська архидієцезія дістала 7 або — як кажуть інші — 17 міл. зол. З тієї суми митрополит Шептицький призначив Українському Земельному Банкові Гіпотечному понад 2 міл. зол., поза тим субвенціонував дуже поважно українські торговельні орґанізації, що вели торговлю з совітською Росією, і фінансував такі підприємства, як купно домів, видавництва та політичні часописи.

Ці інтереси були переважно дефіцитові, бо ділали тут не калькуляційні моменти, але політичні. Напр. орґан УНДО „Діло“ на кільканацять тисяч зол. капіталу має понад 200.000 зол. довгів, у тому мабуть більшість архиєпископської субвенції.

Нічого дивного, що саме це „Діло“, яке має служити нормалізаційній політиці, сьогодні цю політику поборює. Накази йдуть, очевидно, зі св. Юра.

Польсько-української нормалізації не буде доти, поки: 1) польський уряд буде пасивно приглядатися з замкненими очима політичній діяльности митр. Шептицького і його помічників, 2) поки не настануть такі обективні умовини в орґанізації греко-католицької Церкви у Польщі, в яких вона перестане бути знаряддям протипольської політики.

Як це осягнути? Лихо лежить у хибних приписах конкордату з р. 1925, який треба змінити у тому, що торкається греко-католицької Церкви в той спосіб, щоб привернути опіку держави над майном тієї Церкви і винагороду її духовенству з державного скарбу виплачувати безпосередньо з державних кас, а не через епископів, а вкінці, щоб привернути вплив та інгеренцію державної адміністрації на признанування та перенесення греко-католицького духовенства.

„Доки тих справ не полагодимо, шкода говорити про нормальне польсько-українське співжиття. Але полагода тих справ у дусі корисному для польської державної рації і для співжиття обох громадянств вимагає, щоб звернутися до Ватикану з домаганням завести зміни в теперішньому конкордаті.

Апелюю до уряду, щоби виступив з таким домаганням, апелюю до примаса Польщі, кардинала Ґльонда, щоб підтримав цю вимогу у Ватикані.

Якби те наше слушне становище не перемогло у св. Отця, мусітимемо домагатися виповіджения конкордату з 1925. р. і закликати уряд, щоб заключив новий конкордат, який узяв би як слід на увагу всі інтереси держави і польського народу. У тому дусі зголошу резолюцію при третьому читанні.“

Відповідь пос. Володимира Целевича

ПОС. ВОЙЦЕХОВСЬКОМУ.

У звязку з нечуваним щодо форми і змісту виступом посла Войцеховського зложив пос. В. Целевич іменем Української Парляментарної Репрезентації заяву, оформульовану в трьох точках. Ту заяву подали ми вже вчора. Після того пос. Целевич говорив далі так:

Це офіціяльна частина моєї промови. Крім цього почуваюся до обовязку виказати прилюдно безпідставність усіх наведених послом Войцеховським фактів. На вступі мушу зазначити, що виступ посла Войцеховського можна собі пояснити тільки або повною ігноранцією в українських справах, або злою волею. Іншого виснення не може бути. Приходжу до опрокинення тверджень посла Войцеховського. Зачну від справи участи війська у святі Йордану в дні 19. січня цього року. Цей факт виходить в освітленні посла Войцеховського в цілости перекручений. Стверджую, що церковна влада у Львові не видала заборони брати участь війську у святі Йордану. Справа малася ось так: Досі було у Львові так, що окремо відбувався Йордан для війська й окремо для загалу громадянства. Напр. минулого року свято Йордану для війська відбувалося в катедрі св. Юра, при чому богослуження відправляв епископ Будка. Цього року військова влада виявила побажання взяти офіціяльну участь у загальному святі Йордану, що відбувається на львівському Ринку. Маємо застереження дотично форми пертрактацій війська у цій справі, але цих справ не буду обговорювати на прилюдному засіданні. Церковна влада не згодилася на офіціяльну участь війська у святі на Ринку в огляду на загострення польсько-українських відносин у Львові і з огляду на невиключену можливість провокації. У святі Йордану на львівському Ринку бере участь кільканацять тисяч осіб і за провокацію невідповідальних одиниць серед такої маси народу не трудно. Звертаю увагу, що у Львові вже було кілька спроб комуністичних провокацій у часі церковних богослужень.

Посол Войцеховський повинен тямити, що восени мин. року був у Львові погром вивісок в українських крамницях. Причини цього погрому вказують на нездорову, повну патальоґічної ненависти до українців атмосферу серед місцевого польського громадянства. Бо прошу собі представити: У підльвівському селі Ставчанах один сільський парубок дістав атаки шалу. У тому стані застрілив він свого приятеля, ранив кілька осіб і підпалив батьківське господарство. Війт і комендант місцевого „Стшельца“ польської народности хотів розоброїти божевільного і при тому божевільний ранив його смертельно. З того жалюгідного вчинку божевільного зроблено політичну подію. Відбувся у Львові маніфестаційний похорон жертви „гайдамацького морду“, у якому взяли офіційну участь представники шкільної та військової влади. На

похороні виголошено низку протиукраїнських промов, деякі організації, в тому числі ті, яких головою є посол Войцеховський, ухвалили протиукраїнські резолюції, і наслідком того всього відбувся погром вивісок українських установ. З того бачать панове, яка нездорова атмосфера панує серед польського населення Львова.

Один уступ промови посла Войцеховського мусить переконати кожного, що рішення Митрополита у справі свята Йордану було мудре, передбачливе і доцільне. Цитую цей уступ: „Можемо впевнити о. Митрополита, що його побоювання нестійні, бо в польському Львові ніяких маніфестацій, неприязних польській армії, не було і не буде, а колиб їх о. Митрополит або його адгеренти хотіли спровокувати, то дісталиб негайну, доразову відповідь від цілого польського громадянства навіть без потреби взивати інгеренції органів безпеки". Ця заява посла Войцеховського — це виразна погроза протиукраїнських погромів на випадок яких-небудь, навіть індивідуальних провокацій. Думаю, що я вже в достаточний спосіб вияснив справу неучасти війська у святі Йордану.

Переходжу до опрокинення інших обвинувачень посла Войцеховського.

Посол Войцеховський твердить, що Митрополит Шептицький веде протипольську та протидержавну політику і що св. Юр є кузнею протипольської політики. Його твердження з грунту неправдиві. Митрополит діє все своє життя як добрий Пастир у напрямку любови ближнього й у напрямку любови у взаємовідносинах між народами. Посол Войцеховський, коли не хоче бути ігнорантом в українській справі, повинен знати, що Митрополит видав славний пастирський лист до молоді, в якому виступав проти виявів ненависти та проти вживання терору. Цей лист мав великий вплив на настрої української молоді.

Дальше твердить посол Войцеховський, що Митрополит є ворогом нормалізації та що в цьому напрямку впливає на підчинене йому духовенство. Твердження посла Войцеховського виссані з пальця. Бачу, що посол Войцеховський не читає навіть польської преси, бо в польській пресі було інтерв'ю Митрополита у справі нормалізації. Що більше, ті тисячні голоси українського населення, що їх дістав посол Войцеховський при виборах, завдячує він головно становищу Митрополита до нормалізації. Така дійсна дійсність — зосім інша від фікційної дійсности посла Войцеховського. А вже вершком перфідії і забріхання є закид посла Войцеховського про совітофільство Митрополита. Він говорив: „У мурах св. Юра процвітає совітофільство", „о. Митрополит дає гроші кооперації на торговлю зі Совітами", „1920. р. відбувся у забудуванні св Юра конгрес комуністів". Ці закиди посла Войцеховського такі несамовиті, просто божевільні, що не уважаю можливим на них відповідати. Зазначую, що справа комуністичного конгресу з 1920. р. вже давно достаточно вияснена. Зате історичним фактом залишиться, що Митрополит Андрій видав швидше від польського епископату пастирський лист до вірних, звертаючи увагу на шкідливу для духового й морального життя суспільности комуністичну агітацію. Думаю, що це вистачає.

Посол Войцеховський робить закид Митрополитові, що він усі гроші з продажі церковних маєтків ужив на субвенціонування українських торговельних організацій, що з тих грошей дав 2.000.000 зол. Земельному Банкові Гіпотечному, що з тих грошей фінансував дефіцитові політичні часописи. І ці твердження посла Войцеховського в цілости неправдиві. Гроші з продажі церковних дібр є ненарушним капіталом Церкви і відповідно до цього є вони адміністровані. Тому неправдою є, що о. Митрополит дав 2,000.000 зол. Земельному Банкові, зате правдою є, що Митрополит частину грошей з продажі церковних дібр ульокував в акціях Земельного Банку. Таксамо поступив епископ Хомишин зі Станиславова. А це зовсім що інше, як твердження посла Войцеховського.

Таксамо неправдою є, що Митрополит фінансує політичні часописи, як напр. „Діло". Як член Надзірної Ради Видавничої Спілки „Діло" мушу рішуче спростувати твердження посла Войцеховського, що „Діло" на кільканацять тисяч закладового капіталу має 200.000 зол. довгу, в тому більшість — це нібито субвенції Митрополита Андрея. Стан подійсний такий, що „Діло" не має навіть четвертої частини тих довгів, про які говорить посол Войцеховський і що „Діло" не діставало й не дістає ніяких субвенцій від Митрополита.

Зате не є ніякою тайною, що Митрополит Андрій, ведучи сам аскетичне життя, видає поважні квоти на культурні та гуманітарні цілі Української Нації. Національний Музей, Богословська Академія, численні захисти та сиротинці, Український Шпиталь, українські захоронки, підмоги артистам, молоді та безробітним — оце гріхи життя великого о. Митрополита у розумінні посла Войцеховського.

Посол Войцеховський змальовує постать Митрополита Андрея як суворого Архипастиря, що в драконський спосіб поступає з підчиненим Йому духовенством, не виплачує дотацій за найменшу провину, зокрема за ведення нормалізаційної політики, що драконськими карами переслідує священиків русофілів. В імя історичної правди стверджую, що Митрополит Андрій є вирозумілий і зовсім та з ніяких причин не здержує дотацій духовенству, не переслідує та не карає нікого за його політичні чи русофільські переконання, а твердження посла Войцеховського про переслідування духовенства за його становище до нормалізаційної політики є звичайною видумкою.

Не менш рішуче мушу опрокинути всі закиди посла Войцеховського, спрямовані проти греко-католицького духовенства, зокрема про протидержавну діяльність духовенства.

Думаю, що в цей спосіб я вичерпав та опрокинув закиди й образи посла Войцеховського, але на цьому не кінець.

Я думаю, що виступ посла Войцеховського має глибший політичний зміст. Переконують мене в тому „ревеляції" посла Войцеховського. Вони змагають до того, щоби змінити постанови Конкордату дотично греко-католицької Церкви й видати її в залежність світської влади. Проти таких тенденцій рішуче застерігаємось. Вони стоять у безсумнівному звязку з акцією польського місцевого громадянства, яке змагає до перетягнення українців на римо-католицький обряд. Даремна ваша праця! Українці стоять уже, Богу дякувати, на такому рівні розвитку, що масова зміна віроісповідання неможлива. Непотрібно лише ваше поведення ширить фермент та огірчення.

*

Кількома реченнями порушив ще посол Целевич шкільну політику і свою промову закінчив заявою, що УПР не має довіря до політики міністра освіти та що слідом за тим не може голосувати за його буджетом.

В. ШАНОВНИХ АВТОРІВ І ДОПИСУВАЧІВ просимо завжди памятати, що рукописи треба писати тільки на одній сторінці, чітко й виразно, залишати між рядками відступ (т. зв інтерлінію) і вживати паперу, на якому чорнило не заливає. Рукописи, що не відповідають цим вимогам. Редакція може використати тільки з трудом.

Телеграма УПР до Митрополита.

Представники Української Парляментарної Репрезентації, які були приявні дня 4. лютого у Варшаві, відбули засідання УПР, на якому обговорили події з попереднього дня на засіданні Буджетової Комісії, приняли відповідні резолюції і між ними на першому місці ухвалили вислати телеграму до Ексцеленції Митрополита Шептицького осьтакого змісту:

Схвильовані нечуваним виступом пос. Войцеховського проти Найдостойнішої Особи Вашої Ексцеленції, складаємо Вам, як Голові Української Греко-Католицької Церкви і Найбільшому сучасному Українцеві, вислови нашої найглибшої почести і повного віддання.

ЗА ПРЕЗИДІЮ УПР:

(—) Целевич, (—) Великанович

Приявні у Варшаві посли і сенатори: Горбачевський, Дешкевич, Лободич, Луцький, Витвицький, Кузьмович, Пеленський, Перфецький, Троян.

Що писало „Діло" 50 років тому.

Ч. 19. Понеділок, 6. лютого (25. січня) 1888.

ВІЙНА ЧИ МИР?

„Діло" оголошує на першому місці текст німецько-австрійського договору, про який в останньому часі було багато балачок. Безперервні зброєння Росії та збільшування військових залог над границями викликали побоювання, що ось-ось зачнеться війна. Австрія і Німеччина, що не мали тоді наміру встрявати у війну, проголосили свій договір ще з 7-го жовтня 1879 р., в якому зобовязалися взаїмно собі помагати на випадок, якби Росія проти когось з них виступила. Цей договір мав бути тайний. Коли-ж тепер уряд подав його до прилюдного відома, то це викликало загальне враження, що війна неминуча, тимбільше, що проголошуючи текст договору Австрія і Німеччина особливо підкреслили, що договір має виключно дефензивний характер. Виглядало це, що обі держави хочуть скинути з себе відповідальність за те, що станеться.

„На всякий випадок — писало з того приводу „Діло" — настала тепер рішуча хвилина в европейській політиці: мир чи війна? Це питання мусить вирішитися вже в найближчому часі, а чого найскоріше можна сподіватися, це з одного боку предсказати важко, а з другого може й не треба, бо вже недалекий час дасть нам найкращу відповідь".

„РАЗОМ В ЄДНОСТИ І КАРНОСТИ".

В цьому числі продовження звіту з загальних зборів „Народньої Ради". У своєму звідомленні з праці провізоричного виділу д-р Кость Левицький сказав, що „Народня Рада" робила заходи, щоб міністр освіти покликав бодай одного русина на постійну вищу посаду при міністерстві освіти, де рішаються справи нашої церкви і школи. Своє звідомлення д-р Кость Левицький закінчив словами, що, щоб здобути якінебудь осяги, треба витривалої праці, тому „цілий нарід, всі його верстви мусять жити спільною, одною провідною гадкою: разом в єдности і карности народній виступати і на кожному місці боронити своїх прав".

Промовляв на цих зборах і старенький о. Йосиф Заячківський з Лопянки і витав нове політичне товариство, що мало би охопити „цілу галицьку Русь без огляду на партійні відтінки".

ВІЧНА ТУРБОТА УКРАЇНСЬКОГО ЛЬВОВА.

У звідомленні з праці провізоричного виділу „Народньої Ради" читаємо:

„В останньому часі взяло товариство ініціятиву у справі будови руського народнього театру у Львові. Брак відповідного місця у Львові на вистави нашого театру дається відчувати від давніх літ, а в останньому часі закінчилася справа дозволу великої салі „Народнього Дому" на вистави руського народнього театру відмовним рішенням Загального Збору членів „Народнього Дому". Тому тим більше треба було подумати над тим, щоби спасти народню честь та подбати, щоб здвигнути святиню народньої музи. Покищо заснувався у Львові театральний комітет, що прийматиме всякого роду пожертви та складки на театр, має внести до краєвого сойму петицію з проханням, щоби при визначуванні з краєвих фондів допомоги на будову польського театру у Львові, також і на будову руського народнього театру призначували щороку підмогу у відповідній висоті, і вкінці має подбати, щоб громада міста Львова за дешеві гроші відступила яке місце під будову театру".

НОВИНКА.

— НА ВИПАДОК АВСТРІЯСЬКО-РОСІЯСЬКОЇ ВІЯНИ НА ВЕСНІ 1888 РОКУ — пише німецький автор брошури „Дер Кріг ін Ґаліціен ім Фріар 1888" — 47-ма бриґада інфантерії всяде рано в Перемишлі на корабель, а вечором стане вже у Львові". Будемо бачити, як то вже буде!

Не зволікайте з присилкою дару на користь Рідній Школі, бо кожна проволока приносить шкоду цій необхідній українській установі сучасної доби!

Літературна сторінка.

Німецька збірка про Шевченка.

Taras Schewtschenko: „DER UKRAINSCHE NATIONALDICHTER". Berlin, 1937, стор. 72.

З нагоди 75-ліття смерти Шевченка видав берлінський Український Науковий Інститут у німецькій мові книжку з трьома статтями і кількома перекладами з Шевченка. Статті — виклади виголошені в Берліні 1936 р.: виклад проф. Карла Г. Маєра на загальну тему творчости Шевченка, д-ра Ґустава Шпехта „Особливе становище Шевченка в новітній світовій літературі" і д-ра Зенона Кузелі „Шевченко і його національно-політичний заповіт".

Ці дрібні розвідки призначені для чужинців неознайомлених з українською історією та літературою, мусять передовсім бути інформаційні, знайомити читачів з життєписом і творами поета. Все-ж у кожній з них є спроба дати щось нове, підійти до такого багатого життя та творчости як Шевченка з такого погляду, щоб і німці могли ними поцікавитися. Проф. Маєр дає цікаве порівняння Шевченка з Достоєвським після їх повороту з заслання; для кожного з них така кара мала інше значіння — Достоєвський примирившися з самодержавієм почав його звеличувати і віднайшов у ньому нові життєві сили, Шевченко тільки поглибив у собі ненависть до ворожої насильної влади і фізично заломався. Цікава теж думка, що Шевченко передумував усе життя нерозв'язну проблему людської долі, в якій зеднана невідхильної конечности та свобідної волі людини — проблеми міліони разів вирішуваної.

Д-р Ґ. Шпехт виходить від думки, що дуже мало є поетів, яких творчість і життя могли стати символом долі і вдачі їх народу. Можна це сказати про Гомера, Піндара, Верґілія, Данта, може Кіплінґа та Уот Уітмена, але мало вже про Цервантеса — кастилійця, або Шекспіра. Духа Франції репрезентують щойно Війльон, Молієр, Мопасан і... Тараскон разом, — духа Росії Достоєвський з Толстим. Шевченко один охоплює духа України. Цікавий спомин автора статті, яке враження зробило 26. лютого 1911. р. у Москві, підчас його побуту там, число московського ліберального денника „Русское Слово", де була ціла низка статтей присвячених Шевченкові в 50-ліття його смерти, разом із його портретом. Того, про що мріяв німецький поет Плятен, щоб його посмертна тінь мандрувала серед народу — дочекався тільки Шевченко.

Д-р З. Кузеля пише про вагу Шевченка для суспільно-політичної кристалізації національної свідомости українців як самостійної нації.

З поезій доданих до цієї збірки маємо переклад Богдана Залеського на смерть Шевченка, поезії Бруна Ґерґарда Орліка та Ґустава Шпехта, присвячені Шевченкові і 11 перекладів поезій двох згаданих німецьких авторів та одни Анни Ш. Вуцки. Крім цього є дрібні вийнятки з Шевченкового „Щоденника" і „Листів" у перекладі Марії Мірчук.

Тільки добрі знавці німецької поезії можуть сказати своє слово, чи зроблені у цій збірці переклади — добрі і в якій мірі. Ми маємо поважні сумніви щодо поетичної вартости таких віршів, як оригінальна поезія д-ра Шпехта, що починається такою строфою:

Heil Taras, Taras Schewtschenko,
Ohne Zaum und Bügel
Sprengt dein Name gleich dem Rosse
über Steppenhügel!

м. р.

Лист нагородженого автора до жюрі.

До жюрі „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" у Львові прислав із Парижа Юрій Косач лист, що може зацікавити і ширший загал читачів:

Високе Жюрі!

Радісно мені, що оце вдруге признаючи найвищу краєву нагороду авторові-еміґрантові Жюрі віддає пошану передовсім українському мистецькому слову на вигнанні.

Враз із щирою подякою пересилаю кілька міркувань, бо нечасто автор, може назавжди відірваний від рідного ґрунту, має нагоду безпосередньо промовити до своїх читачів.

Надто шаную почесне ремесло письменника й надто суворі вимоги ставлю до своєї праці, щоб уважати нагороду за право для автора застигнути. Нагорода дає новий обовязок і міцнює почуття відповідальности. Бож життя письменника це невгавна боротьба за кращий мистецький вислів, за підвищення культурного рівня, за нові ідеї та їх форми. Учусь щодня і з затаєним віддихом увіходжу в розкриті двері до джерел і до шкіл мистецтва Заходу. Раджу якнайгарячіше кожному українському мистцеві, що шукає міри для свого вислову прямувати до джерел. Коли він потрапить узяти, не тратячи своєї національної індивідуальности, в західніх майстрів їх хист дивитись на світ по мистецьки, їх ясність, їх рівновагу перед людськими пристрастями, їх глибінь думки — то це матиме вирішальну вагу для нашого народу.

У своїй праці я намагався ухопити зариси сучасної української людини, пробудженої великим роком 1917. Усі мої герої взяті з життя. Нераз зустрічаємо земляка і жадібно слухаючи його історії, я дивувався скарбові, що його криє в собі українська душа, часто пристрасна й брутальна як і доба, в якій живемо. Часто життя українця буває більше за літературу і може тому не всі мої новелі стрункі та довершені за мистецьким критерієм.

Беручись зарисовувати тип новітнього українця ні на хвилинку не слід забувати, що праджерела його в драматичній і сяйній історії нашої нації. „Живемо більше в минулому, ніж у сучасному" — з цією думкою забирався я до моїх історичних оповідань, давали мені не тільки задоволення, але й ритм життя. „Сказаніє о воинѣ козацкой" — найулюбленіша моя українська книга. Тільки у джерелах треба глядіти за відродженням української історичної повісти, так як у житті слід шукати новітнього українського героя. Джерела є на рідному ґрунті: нераз автор-еміґрант тужити мусить за пилом київських та львівських архівів. На чужині він має єдине можливе завдання: показати українця в минулому Европи, виявити його багатого й окремішнього духа в зустрічі з чужинцями, доказати, що на тлі політь вагітних величними подіями, на тлі барвної та принадної европейської сучасности українець мав своє місце, нераз рівне іншим."

Юрій Косач.

Айсхіль за ритмом ориґіналу.

Айсхіль „Орестея". Вийнятки з трильоґії, переклав Васаґен Сімартич. Львів 1937.

Наша вбога перекладана література збагатилася на новий томик: вийнятки з трильоґії Айсхіля „Орестеї" в перекладі д-ра Василя Сімовича і д-ра Аґенора Артимовича. Два други, перебуваючи на еміґрації в Чехословаччині, взялися перекладати у вільних хвилинах твір найстаршого грецького драматурґа. Перший з них — славний україніст, другий великий знавець старовини. Оба себе доповняли: Сімович вніс у переклад мистецтво слова, Артимович дбав за вірність перекладу. Твори Айсхіля з його важенними вчсловами, високими напуристими словами, величними образами і глибокими метафорами може найтяжчі до перекладу на чужі мови. Хвальні пісні складені окремими метрами, що не легко вкладаються в тоніку української мови. З усіх тих труднощів вивязалися перекладачі по мистецьки. Переклад зладжений чудовою українською мовою в метрах ориґіналу.

З цілої трильоґії переложена розмова Клітаймнестри з Касандрою і гимн богинь помсти. Ось уривок з гимну:

Мойра виприяла мені
на ввесь в'к
долю цю,
чи цей и в руках держу:
як гріха
хто вкусив,
кров проллє —
я за ним
вслід женуся
й не пущусь,
аж у гріб
війде він,
палить смерть
з пут не випустить моїх.
Хто нам посвятись —
слухай наш спів:
мутить він ум,
розум тьмарить,
душу збиває він, духа
сковує Ерінй гимн,
вчувши той безлірний спів —
сохне-чахне смертний люд!

Велика вдяка належиться перекладачам, що придбали українській літературі цей твір старшого грецького поета, бо відома річ, як багато завдячують народи Европи творам старинних грецьких і римських письменників. Вони витворили всі відомі нам роди поезії і прози, а твори їх визначаються простотою і тихою величчю. Кілько разів література якогось народу під впливом зманерованого смаку зійде на манівці, тверезі уми відроджують її, вказуючи письменникам клясичні твори старовини та невмирущі зразки досконалости.

Микола Полек.

Літературна хроніка.

ФРАНЦУСЬКА ПОВІСТЬ, ПРО ЯКУ ВСІ ГОВОРЯТЬ.

Трапилося так, що велика повість Шарля Плісьє „Подружжя", нагородженого Ґонкурівською премією, появилася в польській мові ще перед в'їздом автора. Усі, що цікавляться творами, які є темою літературних дискусій після такої нагороди, можуть познайомитися з повістю Плісьє у перекладі.

Критика згадує Бальзака, маючи на увазі змальовані обичаї родинного провінціяльного міста, в трагедіями, де гроші та кохання йдуть упарі. Повість — величезна, далеб добрі два томи. Нема в ній описів природи, ані широко розмальованих портретів, щоб представити нам дієві особи при їх першій появі. Короткі речення, навіть нервові, стиль ніби-то байдужий, щоб своєю свободою збільшити враження природности.

Звичайне сіре життя звичайних людей, що спочатку томить читача. Донька власника великої фабрики рішається вийти заміж з розуму, коли тратить надію на нареченого. Вона вибирає собі одного з малих урядовців, що для карієри користає з нагоди такого подружжя. Ставши зятем свого шефа, він перебирає управу фабрики і хитрим маніпуляцією здобуває гроші з метою втекти до Еспанії із своєю любкою. Його молода жінка, дуже енергійна, що вважає за свій обовязок боронити родинного майна потайки труїть його.

Поруч цієї одної подружньої історії розвивається паралельно друга — її своячки, що виходить заміж за молодого адвоката, теж не тверезо. Її дівоча уява під впливом лектури змальовує собі подружжя в найрожевіших кольорах; дійсність розчаровує її сильно. Не знайшовши щастя дома, вона шукає його у принагідних пригодах, затрачуючи моральну рівновагу.

Плісьє описує дуже подрібно ненормальне (хоч серед зовсім нормальних умов) життя в'їльних осіб. Аналіза довких пониженних станів та подружньої сцени відтворені з такою брутальністю, що лектура цих місць не належить до „приємних" у значінні розваги, яку находимо у „легких" повістях. Неодна сторінка нагадує англійського повістяра Льоренса, хоч і Льоренс не має в собі цієї жорстокости; він більше непущий, через те і „млявий".

Плісьє зірвав із модним середовищем у таких паризьких повістях: Парижем і сальоном. Вернувся не він один назад до звичаїв і типів з французької провінції. Мотив боротьби за майно і за кохання залишився давній. Французи не змінили свого традиційного підходу до подружжя: — це для них часто свідомий вибір карієри та дальшого розвитку родинного майна. При повній свободі поглядів на любов, вони зберігають непохитні принципи поведінки супроти тих, що хотіли б їм нарушити основи родини — подружжя і капітал.

м.р.

Сторінка без політики.

КАРІЄРА АННАБЕЛІ —

МАЛОЇ ФРАНЦУЖЕНКИ.

Коли одиначка доволі заможнього видавця одного з паризьких щоденників скінчила шкільну науку, родичі станули перед доволі важким питанням що з нею зробити і як покермувати її майбутньою долею. Аннабеля мала вже від наймолодших літ великий запал до сцени та аматорський театр жіночої гімназії у Версаї памятав неодин успіх малої білявки у примітивних песах для молоді. Вже тоді товаришки вважали Аннабеллю майбутньою акторкою і сценічною зіркою.

Батько Аннабелі приглядався з чимраз більшим неспокоєм збіркам світлин, що їх колекціонувала його дочка. Світлини славних тоді фільмових акторок Норми Тальмедж і Мі Мюрей, повитинані з ріжних кольорових фільмових магазинів і якнайдокладніше поскладані були головною прикрасою панянської кімнати Аннабелі.

Одного дня підчас обіду, на яких батько Аннабелі запросив гурток своїх найближчих знайомих і приятелів, Аннабеля звернула увагу всіх своєю дивною поведінкою. Вона мовчала ввесь час і була дуже несміливa. Один з гостей звернув увагу батькові на дивну поведінку дочки.

— Не звертайте на неї уваги — намагався батько оправдати свою донечку.

— Вона мріє про фільмову карієру і вже тепер має примхи зірки.

— Можу її мрії заспокоїти — заявив один із приятелів. — Знаю одного фільмового режисера, який усе зробить для мене.

Чергового дня молода панянка застукала несміливо до воріт фільмового ательє у Жоанвіль і зголосилася до режисера. Така була перша безпосередня зустріч Аннабелі з фільмою. Кілька місяців діставала вона малі епізодичні ролі, які не мали для її карієри ніякого значіння. Найважнішу епізодичну ролю дістала вона у фільмі „Наполеон“ Абля Ганса. Відтак усе пішло вже як по маслі.

Рене Клер шукав акторки до своєї нової фільми п. з. „Міліон“. Хтось згадав йому про пильну молоду акторку, яку назвали Аннабелею. Клер провірив її акторський талант і по окремій пробі віддав їй головну ролю у своїй фільмі.

Хто буває в кіні, знає добре, як Аннабеля вивязалася зі своєї першої великої ролі. По „Міліоні“ перейшла вона вже тільки на головні ролі і небавом стала одною з найпопулярніших акторок Франції. Памятаємо її з фільми „Панна Джосета — моя жінка“. Відтак Рене Клер заангажував її знову до своєї фільми п. з. „14-го Липня“. Чергова роля, це французька версія фільми „Баркароля кохання“ з Шарлем Боає. Цю фільму робили в Берліні. Памятаємо її теж з незабутої креації у фільмі „Маркіза Йорісака“ та „Ніч перед боєм“.

Голівуд, який своє зацікавлення скермував доволі часто в бік Европи, швидко зумів „схопити“ Аннабелю. Мала француженка перейшла голівудську вогневу пробу англійської мови дуже щасливо у двох фільмах фірми „20-Сенчюрі Фокс“. Ці фільми накручені в Англії — це „Серце й шпада“ з Конрадом Файдтом і „Княжна циганів“ з Анрі Фондом.

Три тижні тому „Нормандія“ привезла Аннабелю до Ню Йорку. „Варієте“ помістив на першій сторінці опис галасливого привіту малої француженки американськими репортерами.

Ще того самого дня трансконтинентальний велитень-літак поніс Аннабелю до зачарованого краю дівочих снів і мрій, до Голівуду, де вже ждали вибудовані декорації до її найновішої фільми фірми „20 вік Фокса“ п. з. „Баронова і кельнер“. Є це травестія відомої театральної песи Буш Фекеті-я п. з. „Жан“, що її з великим успіхом ставила майже в цілій Европі віденська трупа Ганса Ярай і Лілі Дарвас. Партнером Аннабелі буде Віліям Пауел.

Чергова роля Аннабелі буде у фільмі „Жорж Санд“. Тимсамим Даріль Ванук, шеф продукції Фокса признав Аннабелю т. зв. „лединг стар“ „провідною зіркою“ першої кляси.

ЩЕ НЕ КІНЕЦЬ СВІТА.

Земний глькоб — каже Сер Джемс Джінс у своїй відомій книжці п. з. „Новий Світ фізики“ — це дрібна окрушина, кинена серед безкраїв всесвіту. Ми разом з землею наче порошина кружляємо в просторах по вузенькій, павутинно тонкій доріжці, накресленій в термічних умовинах, що простягаються від зера до сто ступнів Цельзія. Тільки завдяки цьому органічне життя на землі, оперте на однім, чудеснім первні вугля може свобідно і багато розвиватися.

Вугіль радо лучиться з іншими первнями у скомпліковані, прегарні групи; коли-ж не лучиться то творить в органічному житті щораз то нові форми, все кращі і складніші, незбагнуті і невідкриті.

Знаменитий популяризатор науки розкриває перед нами страшну візію, зарисовану з холодною льогікою вченого. Земля-окрушина, що мандрує навколо могутнього сонця одного дня вийде із закресленої дороги. Поминувши можливість вудару з іншою планетою-життю органічному загрожуватиме насильний застій. Зближуючися в сторону сонця ми наражуємо себе на смерть в жарі соняшних промінів. Чудовий первень вугля, який носимо в собі, в крові, у кістках, в мізку — спалюється. Ми спалюємося на попіл, розсипуються у порох рослини і звірята. Знову земля, як перед міліонами літ, стає розжареною огнистою кулею, відприском, що кружляє в космосі сонць.

Віддалення у протилежну сторону кидає в обійми морову, що вбиває найвідпорніші живучі сотворіння. Твердніємо на камінь. Земля стає застиглою, скам'янілою, мертвою брилою.

Сер Джемс Джінс пильним оком астронома бачить, як надходить із мряки часу заглада органічного життя на землі. Визнаючи теорію правдоподібности, передбачує зустріч земного глькобу з якоюсь іншою планетою, або сильне збочення з закресленої доріжки всесвітної мандрівки.

Однак не сумуймо. Це ще дуже далека дата заповідженої катастрофи. Тішмося з роскішно буйного життя, яке росте як дріжджі на чуткім, легкопальнім вуглі. Покищо нам не загрожує жадна з космічних заверюх. Тому можна сміло купити льос до ближчої як кінець світа, бо вже 17-го лютого, першої кляси 41-ої Клясової Льотерії, коли теорія правдоподібности справдиться багато докладніше, ніж у неясних рахунках астрономів. Бо переведена останньо Дирекцією Льотерії реорганізація пляну гри, яка полягає на зменшенні на 35 тисяч льосів і поділі льосів на пятки, замісць як досі на чвертки, збільшила сильно виглади вигри.

Еді Кантор знову на овиді.

Два роки не виступав уже славний фільмовий комік Еді Кантор. Два роки не бачили кіномани його смішного лиця з „вилупленими“ очима. Тепер дістав він дуже догідні умовини та сценар від фірми „20 вік Фокса“ і дав себе переконати Даріледі Цанукові та виступив у фільмі п. н. „Алі Баба й 40 розбійників“. Нема сумніву, що Еді Кантор перейде до історії фільми як один із найоригінальніших творців комізму.

Фільма „Алі Баба і 40 розбійників“ є одночасно ювилейною фільмою, бо Еді Кантор буде святкувати 25-ліття своєї акторської праці. Еді Кантор є, як відомо, президентом союзу голівудських акторів і займає поважне становище у фільмовому та радіовому світі Америки. Він винайшов славну фільмову зірку-співачку Дінну Дарбен.

„Алі Баба та 40 розбійників“ є прегарною комедіо-фарсою, яка мусить кожному припасти до вподоби. Акція тієї фільми відбувається за кулісами Голівуду. Еді Кантор, як завжди в окруженні гарних жінок розсіває зерна найблискучішого гумору і стає героєм ситуації з оповідань „1001 ночі“ та приневолює глядачів безупину сміятися.

Ця фільма у найкращій фільмовій обсаді появиться небавом на всіх екранах.

НА КРАЙЧИКУ ДНЯ.

Як зберігти здоровля.

Трапляються люди-песимісти, що їх нічим не захопиш, нічим не зацікавиш, нічим не вдоволиш. Все бачать вони з тої темної сторінки. От, коли наприклад, зясуєш їм усі додатні сторінки ощадности, вони говорять огірчено: „І так людина скромно живе, — то ще й щадити? Ще відмовляти собі й останньої приємности та так укорочувати собі життя?...“ Тимчасом не треба бути й великим оптимістом, тільки дивитися трохи тверезіше на світ, щоб відповісти такому згіркломy песимістові так: „Власне, що такий песимізм і непризнавання ніякої вартости прикметі ощадности — вкорочують життя. Свідомість того, що все, що маєш, пускаєш і витрачуєш, так, як воно приходить, а через те вічний неспокій, що буде, коли урветься прибуток і не буде резерви — це все вкорочує життя, мов найгірша хвороба. І навпаки: Свідомість того, що ти своєю ощадністю творені собі резерву на гірші часи і взагалі на непередбачені потреби, позволяє дивитися в майбутнє певніше і погідніше, дає внутрішній спокій і задоволення та почуття безпеки. Хто щадить, той має менше журби, як той, хто не любить щадити, хочаб навіть ощадний мав менші прибутки і жив скромніше, ніж той, хто не щадить і марнує більший гріш. А щож більше укорочує наш вік, як не журба за майбутність? Так, друже! Що й не кажи — а хто щадить гріш, той щадить і своє здоровля. Хто забезпечує себе на майбутнє, той і продовжує собі віку...“

ПІДПИС ШЕКСПІРА НА ПРОДАЖ.

В одному з мормонських міст Сальт Лейк Сіті (стейті Ута) знайшли автентичний підпис Шекспіра. Шість інших відомих уже в науковому світі підписів великого драматурга зберігають у ріжних музеях.

— Автентичність семого підпису є рішуче безсумнівна — заявив учений експерт, проф. Роллянд Люїс, директор „шекспірівської лабораторії“ в університеті Ути.

— Яка на вашу думку ціна знайденого автографу? — запитали проф. Люїса журналісти.

— Це вже не моя компетенція — відповів він — і я не можу дати точних пояснень. Та в кожнім випадку найменша дрібниця-памятка, що торкається Шекспіра, має тепер не меншу ціну як 75.000 долярів.

Найдений автограф — це клаптик паперу довгий на 4 цм. і широкий на 2 цм. Той клаптик відрізаний ножем від якогось іншого документу чи письма, якого досі ще не знайшли. Яким чином автограф дістався до стейту Ута, поки що невідомо.

В КИТАЮ ПОЧАВСЯ „РІК ТИГРА“.

У дні 31. січня ц. р. цілий Китай святкував Новий Рік. Люди, що вірять у ріжні віщування настроєні оптимістично. Новий Рік стоїть під знаком тигра, символу сили та безоглядної боротьби.

Китайські роки творять цикль із 12 літ, з яких кожний є під знаком якоїсь звірини. Черговість тих років така: рік щура, вола, тигра, крілика, змиї, коня, барана, малпи, курки, свині, козорога та собаки.

Значить минулий рік був із циклю вола і тому мабуть китайці ішли як воли на заріз японцям. Чи справді новий рік зробить з них тигрів?

ШІСТЬ „ВОРОГІВ СУСПІЛЬНОСТИ“.

Директор федеральної поліції у Злучених Державах Едгар Гувер проголосив прізвища шістьох „ворогів суспільности“, за якими шукає поліція.

„Вороги суспільности“ ч. 1 і 2 — це Льо Дюшальор і Яків Шапіро, оба відомі під прозвищем „горилів“. Вони зорганізували в Ню Йорку банду, яка шантажує багатих промисловців.

„Ворог ч. 3“ — це Чарльз Чемпен, на думку директора федеральної поліції найнебезпечніший, найдотепніший та при тому найвідважніший спеціяліст від нападів на касієрів та від [illegible]лення банків.

Три останні „вороги“ — це спеціялісти від грабункових нападів у менших розмірах, [illegible] Чарльз Чемпен.

За схоплення кожного „ворога“ виплатить федеральна поліція високу грошеву нагороду.

—o—

За приналежність до Організації Українських Націоналістів.

ВЕЛИКИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС У ЗОЛОЧЕВІ.

СЬОМИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Цей день пройшов на переслухуванні свідків оборони.

Петро Шавалюк, 36-літній господар з Кривого, дяк, зізнає, що читальняний хор з Кривого мав виступити 11-го листопада 1936 р. на академії в Радехові, яку уладжували з приводу свята незалежности. На цій академії мав співати і підсудний Кушинський. До того виступу не дійшло, бо хор через зливу спізнився.

Те саме зізнає **Сидір Гаврищків** з Кривого.

Свідки Михайло Мудрик, Василь Шкробут, Роман Павелків та Микола й Семен Дацкови не внесли нічого нового.

Свідок **Катерина Кушинська** виказувала своїми зізнаннями алібі свого брата, Дмитра Кушинського, який відповідає за вибиття шиб. Те алібі стверджують також свідки: Осип Олійник, Сидір Гаврищків, Михайло Ковалюк і Василь Савуля.

Свідок **Василь Кудрик**, диригент колись читальняного, а тепер рідношкільного хору в Кривім, зізнає, що хор мав справді співати в Радехові на академії 11-го листопада за ініціятивою директора польської гімназії.

Роман Апонюк і Петро Штандар зізнають, що підсудний Апонюк не міг розкинути летючок у Радехові, бо хоч був того дня у місті, але залагодивши орудки, поїхав домів.

Свідки **Василь Палійчук, Степанія Палійчук, Василь Сайкевич і Григор Осінчук** з Немилова виказують алібі Харчуна, те-ж саме стверджують **Семен і Мелянія Харчуни**, батьки підсудного та **Степанія Харчун**, сестра.

Свідки: Андрій Шишка, Захар Мельничук і Анна Ружицька стверджують алібі підсудного Василя Шишки, якому закидають, що повибивав шиби у Безлові.

Свідок **Іван Рокита** нічого не знає про ніякі збірки.

З СУДОВОЇ САЛІ.

Маслосоюз проти „І. К. Ц.“

Читачам „Діла“ відомий зміст напастливої статті „І. К. Ц.“ під наголовком: „Українські сілі на польскі стан посядания на заходзе“, звернованої проти Маслосоюзу, та зміст спростування, висланого Маслосоюзом на руки відповідального редактора „І. К. Ц.“, бо вони були опубліковані на сторінках „Діла“. Тому, що відповід. редактор Ян Станкевіч відмовився помістити спростування Маслосоюзу на сторінках „І. К. Ц.“, управа Маслосоюзу заскаржила його редактора до карного суду у Кракові з домаганням покарати його за проступок з § 19. і 21 прес. закону та приневолити його безпроволочно помістити спростування під загрозою § 21 уст. 2 прес. зак.

Суд карний у Кракові по переведеній розправі вироком з 28. X. 1937 уневиннив відповідального редактора „І. К. Ц.“, обосновуючи своє рішення тим, що спростування Маслосоюзу, крім законом передбаченого спростування фактів, містить надто свого роду **полеміку** зі спростованою статтею і то полеміку, що має **до деякої міри характер реклями** для Маслосоюзу. Такою полемікою і реклямою уважав суд отсей уступ спростування:

„Маслосоюз виконує важку, але прикладну і легальну у рамцях статутів та закону про кооперативи господарську працю, корисну так під оглядом економічним, так теж культурним не лишень для українців, але також для всіх громадян цілої держави без ріжниці віроісповідання і національности. Маслосоюз при помочі свого фахово вишколеного персоналу підніс високо якість продукції масла на запущеному терені, приєднав собі відборців без ріжниці національности та добув довіря заграниці до краевого продукту з видатною користю для експортової політики держави“.

Надто суд признав полемікою та реклямою уступ про піонірську та корисну працю Маслосоюзу для господарського життя держави з метою піднести добробут зорганізованого хліборобства і не вдаючися в оцінку, чи зміст тих частин спростування (кількашпальтового, отже обширного) находить усправедливлення у дійсній діяльности установи, суд признав, що не можна вимагати від обвинуваченого видавництва, щоб воно через поміщення спростування інкримінованої статті друкувало безплатну рекламу для Маслосоюзу. Тому — виводить дальше суд — якнебудь на гадку суду вимагане спростування у решті своєї основи ані під оглядом самого змісту ані під оглядом обему не переступало норм, передбачених в арт. 19. прес. закону, то — з огляду на потребу трактувати його як цілість одностайну — обвинувачене видавництво не мало обовязку його помістити.

Від того вироку вніс Маслосоюз апеляцію і після того відбулася в окружному суді карному у Кракові апеляційна розправа дня 11. січня ц. р. Предсідником суду був окр. суддя д-р Фрай. Обвинуваченого відповід. редактора „І. К. Ц.“ боронив адв. д-р Рапапорт Б., Маслосоюз заступав адв. д-р **Мих. Волошин**. На розправі був теж приявний директор Маслосоюзу інж. **Андрій Палій**.

Заступник приватного обвинителя Маслосоюзу д-р М. Волошин в устному виводі апеляції домагався ухилення вироку І. інстанції і засуду відповідального редактора „І. К. Ц.“ з доручениям йому безпроволочно помістити спростування на сторінках „І. К. Ц.“ під загрозою з § 21. уст. 2. прес. закону. Полемізуючи з мотивами вироку І. інст., оборонець підчеркнув, що суд І. оцінив хибно справу і під оглядом фактичним і під оглядом правним, нарушуючи тим ясний і категоричний припис §§ 19. і 21. прес. закону. Безпідставна відмова відповідального редактора помістити спростування є карним проступком, про який повинен суд на домагання оректи без проволоки, по змозі навіть до 24 години.

Суд І. на внесення обвинувачення у цьому випадку в червні 1937 — щойно по 4 місяцях видав вирок, яким уневиннив обвинуваченого. Мотивом вироку І. інст., що, мовляв, у кількох точках спростування було **до деякої міри полемікою** зі спростованою статтею, і то полемікою, що мала характер реклями для Маслосоюзу — не можна признати слушности. Всяке заперечення неправдивого твердження і поставлення протилежного, згідного з правдою і дійсністю твердження є вже і мусить бути до деякої міри полемікою, як також заперечення неправдивих та понижуючих інтересованого в публичній опінії фактів і наведення правдивих фактів, що свідчать про найкращу опінію нарушеного — хіба не можна назвати звичайною **реклямою**.

По основних виводах про суть і цілі полеміки й реклями підніс заступник Маслосоюзу, що інтенцією пресового закону, зокрема § 19. і 21, є змусити відповідальні чинники за неправдивий зміст друкованого слова, що нарушує повагу інтересованих, до безплатного і негайного поміщення на сторінках тогож органу не лишень заперечення, але теж таких подійсних обставин, що бережуть добру опінію інтересованого, заатакованого інкримінованою статтею. Не буде це реклямою, про яку інтересований ані не старався, ані її не ініціював, але буде це оборона і то конечна. Відповідальний редактор за такого роду неправдиві інвективи не може унеможливлювати такої оборони відмовою поміщення тому лише, що немило йому друкувати правдиві факти, які свідчать додатньо про того самого, якого він перед тим поміщенням неправдивих фактів схарактеризував відемно. Цей, хоч немилий, але законом наказаний обовязок є експіяцією якщо не за злу волю автора, то за необережність та недбайливість у проголошуванні друком неправдивих фактів і закидів, що наражують добре імя інтересованого.

Тож коли на такі неправдиві заміти й наклепи інкримінованої статті „ІКЦ“ у звязку з діяльністю Маслосоюзу, що нібито „шкодить польській державній рації та приносить шкоду народові й державі, веде роботу сепаратистичну, дає захист боївкарям та агітаторам зпід знаку УВО у характері урядовців і т. д.“, на 7 шпальтах „ІКЦ“ — приватний обвинитель, заперечуючи тим інсинуаціям, навів у своєму спростуванні згідно з правдою, що Маслосоюз виконує легальну господарську працю у рамцях статуту та закону про кооперативи, корисну не лише для самих українців, але і для всіх громадян держави без ріжниці національности, що не дає захисту ніяким боївкарям, лиш затруднює виключно фахово вишколений персонал, при якого допомозі підніс якість продукції масла та добув довіря заграниці до краевого продукту з користю для експортової політики польської держави і т. д., — то чейже цих правдивих фактів не можна назвати такими, що переступають рамці § 19 пресового закону, лиш тому, що булиб нібито до деякої міри безплатною реклямою для Маслосоюзу, як це неслушно суд приняв. Надто суд рівночасно сам устійнив, що у решті своєї основи спростування Маслосоюзу як під оглядом самого обему, так під оглядом самого змісту відповідало вповні нормам § 19 прес. закону. Тож, визнаючи все таки відмову поміщення того спростування усправедливленою — суд осудив справу хибно під оглядом фактичним і правним.

У своїй обороні заступник обвинуваченого відповідального редактора „ІКЦ“, відповідаючи на переконливі виводи заступника Маслосоюзу, між іншим підчеркнув, що заступник Маслосоюзу старався виробити настрій проти „ІКЦ“. На це зареагував коротко, але рішучо адв. д-р М. Волошин, який забравши вдруге слово, підчеркнув, що не для вироблювання настроїв проти „ІКЦ“ на терені Кракова приїхав, тільки для оборони слушної справи у переконанні, що і Маслосоюз і всі ним зорганізовані члени, які платять державі податок майна і крови, мають повне і рівне право користуватись добродійством обовязуючих законів в імя засади конституції — рівність усіх громадян перед правом. І цього права домагається і домагатись буде у суді навіть на терені всевладности „ІКЦ“.

Суд по довшій нараді проголосив вирок, яким таки затвердив вирок І. Суду. Заступник прив. обвинителя зголосив касацію до Найвищого Суду. Про дальший хід цієї цікавої справи читачів поінформуємо.

Еміґраційні справи.

СПРАВА СЕЗОНОВОЇ ЕМІГРАЦІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ.

По деяких часописах появилися вістки про проектовану сезонову еміграцію до Німеччини, що малаб відбутися в 1938 році й обіймалаб більшу скількість робітників. На цій підставі до Львова прибувають великі маси українських селян з наміром записатися на виїзд.

Пояснюємо, що всякі поголоски про сезонову еміграцію до Німеччини — це покищо теоретична справа. Чи й коли відбудеться ця еміграція, та на терені яких повітів будуть рекрутувати робітників, сьогодні ще нічого не відомо. Якщоб Німеччина справді запотребувала якусь кількість сезонників, то цю справу рішилоб Міністерство Суспільної Опіки, назначуючи повіти, де набиралиб робітників. Повіти, неназначені Міністерством, нічь не взялиб участи в еміграції. Наші селяни повинні мати одно на увазі: **доки до їхньої громади не прийде офіційне повідомлення про рекрутацію, їхній виїзд неможливий і шкода їм даремне трудитися до Львова.**

При цій нагоді заінтересовані повиннівистерігатися всяких дорадників, бо легко можуть упасти в руки опуманців.

ПОКАЗОВІ КВОТИ ДО АРҐЕНТИНИ

Показова квота до Арґентини є для еміґрантів 1.500 пезів. Наслідком зниженої тенденції паперового пеза побирана рівновартість у золотих є 2.375 зол. (раніше 2.480 зол.).

Водночас Еміграційний Синдикат подає до відома, що за 50 золотих пезів (це відноситься до еміґрантів до Парагваю) побирають дальше 195 золотих.

Обовязуюча кавційна квота, при аргентинській візі, є дальше 261.90 зол., крім цього на маніпуляцію 1.50 зол.

ВИЇЗД НА КОЛЬОНІЮ „САНТА РОЗА".

Найближчий транспорт на кольонію „Санта Роза" у Бразилії відійде кораблем „Пуласький" дня 28. лютого 1938. Якщо подане число не відійде, буде зорганізований додатковий транспорт у березні ц. р. По тих транспортах поселенча акція на „Санта Роза" буде покінчена в першому своєму етапі. Термін початку нової акції поки що ще непередбачений. Вістки з Бразилії загалом прихильні і треба сподіватися, що кольонізація буде приверненa.

ДЕВІЗОВІ СПРАВИ.

Багально емігрантів прибуває до Ґдині з надміром готівкою і щойно в Ґдині хоче приступити до полагодження формальностей, щоб дістати дозвіл на вивіз гроша. Зрозуміла річ, що справи в цей спосіб не можна полагодити, бо в Ґдині девізові банки не можуть видавати рішення на вивіз платничих засобів. Усе це залежне від Девізової Комісії, яка є лиш одна в Польщі, а саме у Варшаві. За короткий час є неможливою річю такий дозвіл дістати.

В останніх часах були випадки перепачкування грошей. У звязку з цим Еміграційний Синдикат подає до відома, що до посвідки на вивіз гроша мусить бути конечно дописана сума рівновартости 200 зол., управнена до вивозу на підставі § 12. розпорядку міністра скарбу з 12. липня 1936. Емігранти часто мають посвідку для закордонних влад на вивіз дозволених платничих засобів, а в тій посвідці нічого не згадується про ті 200 зол., що їх звичайно емігранти при собі мають. Пригадуємо, що ті 200 зол. мусять емігранти забрати безоглядно лише в чужій валюті, а не в польських золотих.

За збройний напад...

ПРОЦЕС ІНЖ. АДАМА ДОБОШИНСЬКОГО.

Другий день процесу проти Добошинського стояв під знаком інцидентів. Перший інцидент трапився після питання адв. Стипулковського, який поставив таке питання:

Які є правні наслідки, що випливають з віднощення влади до громадян Стронництва Народового і з того, що С. Н. стоїть в опозиції до уряду. Суд вирішив покарати адвоката гривною 50 зол. за нарушення поваги суду.

В одному менті счинився на салі рух у звязку із зізнаннями підсудного. Предсідник загрозив, що коли ще раз такий інцидент повториться, то велить опорожнити салю.

Цілий день зізнавав обвинувачений, який увесь час атакував уряд. Предсідник звернув підсудному увагу, щоб не говорив про загально відомі справи.

Оборонці домагалися для підсудного права свобідно висловлюватися. На таке домагання запротестував прокуратор, застерігаючися одночасно, щоб підсудний замісць боронитися, атакував уряд.

З черги в імени суддів присяглих ем. кап. Пшибильський зголошує просьбу, щоб сторони не перебивали підсудному, щоб присяглі могли спокійно вислухати оборони підсудного.

Відтак підс. зізнавав увесь час та говорив про те, що буцімто поліція переслідувала його, що жиди зорганізували проти нього бойвку, що старосто хотіло його вислати до Берези, чому спротивився воєвідський уряд. Свою акцію оправдує в той спосіб, що він боровся проти комуністичних і жидівських впливів, які, мовляв, при інертности органів влади зростали.

Черговий інцидент вибух при зізнаннях підсудного, в яких він говорить д. гостро про книжку ген. Складковського п. з. „Клаптики мельдунків".

В тому місці предсідник звертає підсудному увагу, що зневажає уряд. Прокуратор домагався занотувати слова Добошинського. „Польщею кермують аж такі малі люди".

Про свою службу у війську підсудний не хотів зізнавати на явній розправі і домагався тайної. Прокуратор спротивився домаганню підсудного.

Алькоголь і тютюн спиняють умовий розвиток людини.

РУМУНСЬКИЙ ПОСОЛ ПОКИНУВ МОСКВУ.

МОСКВА, 5. 2. ПАТ. Румунський посол покинув нині Москву, бо його відкликали до Букарешту.

З листів до Редакції.

Вельмишановний Пане Редакторе!

Прошу вмістити на сторінках Вашої газети отсю мою заяву:

У звязку з ріжними поголосками про моє співробітництво й навіть участь у редагуванні польсько-москвофільського часопису в українській мові „Львівські Вісти" отсим заявляю, що з цим облудним часописом нічого спільного не маю.

Вячеслав Заїкин.

—o—

НОВИНКИ.

— **Архиерейська Служба Божа.** У звязку з атаками на українську гр.-кат. Церкву й на найвищого Її Достойника Митрополита Андрея Шептицького у польському соймі, в неділю, дня 6. лютого ц. р. в год. 9-ій рано відправиться у храмі св. Юра Архиерейська Служба Божа в наміренні Митрополита Кир Андрея й Українського Народу. Все українське громадянство м. Львова повинно взяти масову участь у цій Службі Божій і таким чином засвідчити своє привязання до української гр.-кат. Церкви й Її Архиерея.

— **Інж. Юрій Пясецький**, державно уповажнений інженер будови Львів, вул. Мучна 46, тел. 270-27, виконує усі праці з обсягу будівництва промислової і житлової архітектури. 240

— **Новинки в куховарстві.** Під цим гаслом організує клюб „Нової Хати" курс домашнього господарства під проводом Наталки Гаврих. Триватиме чотири місяці. Програма обіймає: модерне прийняття, пісні страви, городовина й конфітури. Відкриття курсу в четвер 10. ц. м. у домівці клюбу Ринок 39. На програмі показу: модерні канапки. Початок год. 6. 313

— **Просфора „Міщанського Братства"** у Львові **в неділю 6. лютого** в салях „Молодої Громади" при вул. Костюшка 1а розпічнеться у год. 13-ій (а не год. 12), щоб членам і запрошеним гостям уможливити участь у Святочній Академії у Великому Театрі, назначеній на 12. год. упол. 312

— **Просфора Кружка „Рідної Школи" ім. князя Льва у Львові-Личакові.** Кружок „Р. Ш." ім. кн. Льва на Личакові влаштовує традиційну просфору при співучасти товариств Личаківської дільниці дня 6. лютого ц. р. в год. 6 веч. у салі читальні при вул. Крупярській ч. 10.

— **В неділю 6. лютого ц. р.** ДАНСІНҐ в Т-ві „Зоря", Вірменська 25. **Джез Костюка.** Вступ за картами учасництва.

— **Ювилейна збірка на потреби „Просвіти".** В неділю 6. лютого відбудеться у Львові прилюдна ювилейна збірка „Дару Просвіті". Жертви прийматимуть збірщики до замкнених пушок під усіма церквами й українськими установами. Віримо, що в щирому зрозумінні ваги Просвіти та великих її завдань, зокрема з уваги на ювилей цієї найстаршої української установи, кожний українець і кожна українка міста Львова щедрою жертвою причиниться до якнайкращого успіху недільної збірки. Львівські громадяни повинні своєю жертвенністю на потреби Просвіти послужити за зразок для цілого краю. Жертвуймо всі на ювилейний „Дар Просвіті"!

— **Основи інвентаризації та білянсування.** Реферат на цю тему буде повторений дня 8. ц. м. год. 7 вечором в домівці СУПРУГА при вул. Коперника 26, I. п. — Виділ Секції Книговодів при СУПРУГА.

— **Печатки**, монограми, таблиці, виконує найдешевше перше та єдине українське ритівниче заведення **Володимир Ярош,** Львів, Сенкевича ч. 3. Т—2 276

— **Спільна адвокатська канцелярія.** Ділимося з нашими читачами вісткою, що м-р Зиновій Решетилович, емер. суддя, замешкалий у Львові при вул. Генінґа 24, з днем 1. лютого ц. р. відкрив адвокатську канцелярію при вул. Хорущина ч. 16, II. пов. і веде її спільно з адв. д-ром Романом Секелою. Ч. тел. 209-07.

— **Деля Ліпінська,** міжнародня пісенькарка та пародистка, дасть 8-го ц. м. свій концерт у салі Польського Музичного Т-ва (кіно „Аполльо"). У програму ввійдуть пародії Мессаліни, Катерини Вел., Мадам Помпадур, Леді Гамільтон і Марлени Дітріх.

— **На Ремісничо-Промислову Бурсу.** Вп. П. Вячеслав Альтинський жертвував 100 золотих на будову Рем.-Пром. Бурси у Львові. Рада Т-ва складає за цей щедрий дар щиру подяку. — Т-во „Міщанське Братство" у Львові замість вінка на могилу бл. п. Данила Стецькова складає 20 зол. на Рем.-Пром. Бурсу у Львові.

— **Загальні Збори Союзу Українських Купців.** В неділю 6-го лютого ц. р. відбудуться у Львові, в салі „Української Бесіди" (вул. Рутовського 22, I. пов.) в год. 10-тій XIV. Загальні Збори Союзу Українських Купців.

— **Вулиця Пеовиків у Львові.** Львівський відділ ПОВ домагається, щоб одну з головних вулиць Львова назвати вулицею Пеовяків.

— **Студентська демонстрація за звільнення Добошинського.** В пятницю 4-го ц. м. коло год. 22-ої група студентів університету, зложена з 50 осіб, пройшла вулицею Сапіги, Коперника і Марійською площею на вул. Лозінського з окликами: „Звільнити Добошинського". Перед польським Академічним Домом група розійшлася.

— **Львівська хроніка.** У бюрі „Банку Земського Кредитового" при вул. Коперника 4 вмерла нагло урядничка того банку 62-літня Олена Соловій. Лікар ствердив смерть внаслідок недуги серця. — До поліційних арештів віддали Вр. Вронського з Зимної Води за те, що неправно збирав жертви на Червоний Хрест. — 4-го ц. м. на вул. Казимирівській коло поліційної касарні занедужав нагло 25-літній Фр. Заполяний, робітник, замешкалий при вул. Кушевській. Він незабаром помер.

— **Буря.** Пишуть нам: Дня 29. I. у Підбужі і околиці шаліла буря. Вітер позривав багато дахів, старші будови понищив. Сила вітру була така велика, що декотрі телеґрафічні стовпи поломані на дві, а то й на три частини. Великі шкоди є теж у садах і лісах.

— **За мимовільну кривду.** У звязку з поміщеною у ч. 24-ому „Діла" з 3-го лютого р. п. н. „Війт і секретарі у заступстві старост" стверджуємо, що ця вістка, взята з чужого джерела, через недогляд появилася в такім виді, в якому її наші читачі прочитали. Вона зробила нашому громадянинові п. Михайлові Моравецькому, що без своєї вини попав у прикру для нього справу, мимовільну кривду, а цього ми не хотіли зробити. Цілу справу спричинив писар Ґарліцький, який без відома війта п. Моравецького, на власну руку сфабрикував згадану телефонограму, якою обвинув волосну раду і якої жертвою впав п. Моравецький.

— **Данські журналісти на Гуцульщині.** До Жабя приїхали данські громадяни, редакторка Ноемі Баляшескуль і редактор Віллям Дефе...

— **Ще одна шляхотська зіздова імпреза.** В останніх днях відбувся у Добромилі повітовий зізд кружків ходачкової шляхти. На цьому зізді вибрали управу повітової організації.

— **Чортків — літнищем.** Цими днями ради... в чортківському маґістраті літнисько-туристична комісія, що ухвалила низку постанов, які мають створити з Чорткова літнище. Мають видати проспекти й альбоми, створити спортовий, особливо спортово-водний осередок, купити з приватних рук решту ліса т. зв. Стінки та продовжити парк. Над Серетом мають побудувати бульвари для проходів (ймовірно від моста до Білої) та владнати пляжу на т. зв. горі Юрчинського.

— **Краєва хроніка.** У Задвірю, пов. Перемишляни, хтось вибив шиби у мешканні ...ника війта, Івана Олійника. Коли Олійник вибіг на подвіря, щоб зловити справця, той стрілив до нього з кріса і поцілив у живіт. Олійник помер. — Сільський листар Казимир Шеф...ський з почтового уряду в Рудках спроневірив гроші з грошевих переказів, які мав доручити. Він присвоїв собі 635 золотих.

— **Арештували виновника підпалу каплиці в Сухій Ліщині?** Польська преса повідомляє, що у висліді слідства, яке повели поліцийні органи у звязку з підпалом каплиці в Сухій Ліщині біля Станиславова, арештували 20-літнього ... Бажанського зі Сухої Ліщини. В Бажанського, мовляв, найшли обтяжуючий матеріял і реферат протидержавного змісту, в якім він виступає проти будови костелів на східних землях.

— **Помер колишній волинський воєвода.** В Люблині помер б. волинський воєвода, бувший міністр внутрішніх справ д-р Сл... Останніми часами він був головою Н... ної Ради в Люблині.

— **Студентська демонстрація.** У Познані студенти-ендеки уладили бурхливу демонстрацію проти професорів, що заявилися проти поділу місць на високих школах. З університету демонстранти пішли під „Дім Професорів", а потім з протижидівськими вигуками на майдан Свободи, де їх поліція розігнала.

— **Прищиця у Польщі.** З Німеччини продісталася зараза прищиці в Познанщину. Вона появилася в околицях Рихталя, повіт Кемпно. Також у гостинському повіті ствердили вже кілька випадків цеї язви. Навіть у Фалкові під Гнезном у державній домені вибухнула прищиця, яка заразила всю худобу. Також в інших повітах Познанщини шириться ця хвороба. Воєвідство видало розпорядок по всіх залізничих стаціях та по водних портах оглядати ратичні звірята. Німецька преса повідомляє, що прищиця поширюється головно на просторі Опільського Шлеська. Торги худобою там не відбуваються.

— **Зима в Італії.** У нас майже нема зими, а в Італії від десятка літ не памятають такої зими, як цьогорічна. В Римі нотували 10—20 січня 5.3 ступнів нижче зера. Такої низької температури не памятають у Римі від 45 літ. У Фльоренції впав сніг, що там є теж дуже рідким явищем. Найнижчу температуру в Італії занотовано в місцевости Лівіньо, у північній Італії, там мороз доходив до 30.9 ступнів. У Триесті та ... мороз доходив до 26 ступнів. На італійській та французькій Рівієрі вже весна. В останніх днях було там 16 ступнів тепла.

— **Кожний сотий мешканець Праги — морфініст.** В часі дискусії у праському парляменті над конвенцією у справі поборювання торговлі наркотиками, референт тієї справи ствердив, що у Празі уживають морфіни та кокаїни щонайменше 10.000 осіб, тобто кожний сотий мешканець. Крім того референт ствердив, що у Празі „працює" 628 торговців наркотиками і Прага стала одним з найважніших осередків тої торговлі.

— **Положення членів совітської експедиції безнадійне.** Управа головного північного шляху видала в останньому часі кілька доручень, які свідчать про те, що совітській бігуновій стації загрожує велика небезпека. Провідник рятункової експедиції проф. Шмідт наказав капітанові корабля „Мурманець", що знаходиться близько Гренландії, щоб він повною парою плив у напрямі криги, на якій міститься полярна стація. Цей наказ проф. Шмідта уважають у Москві як доказ безнадійного положення членів стації.

— **17 осіб втопилося у хвилях Атлянтику.** На Атлянтику затонули внаслідок буревію два вітрильники і великий човен. Згинуло 17 осіб. Буревій поробив на побережжі Гондурасу (середня Америка) великі матеріяльні шкоди.

— **Англія вилюднюється.** Англійський єпископ ... Елі у одній своїй промові заявив, що Англія стає третьорядною державою, тому, що в ній дуже зменшується число народин. Число народин в Англії виносить 15 на тисячу, а повинно виносити 19. Для порівнання єпископ твердить, що в Італії є 28 народин на тисячу людности.

— **Голод в Аддіс-Абебі.** З Порт Саїду повідомляють, що абісинські втікачі оповідають там, що в Аддіс-Абебі жахливий голод. Людність їсть коти та мали. Англійський кореспондент „Івнінґ Стандард" подає, що в останньому часі через Суеський канал перепливло 7 італійських транспортів, що разом перевезли фашистівську дивізію, тобто 11.300 людей.

Практичні поради.

Попечення чи попарення рук. Вашні, коли доводиться їм мати діло з печами чи то при розпалюванню ... поправляючи вогонь, або при кухні трапляються часті випадки попарення чи попечення. Не маючи під рукою чи то сирий білок чи вершку ... або бодай олию, щоб попарене чи попечене місце ... якимсь з тих засобів намастити. Але ... господиня має все під рукою спеціяльний ... порошок, що допомагає в таких нещасливих випадках своєю холодною силою, що втишає біль ... і при гоєнню кости насипимо грубшу ... на попечене чи спарене місце. Ось припис на ... порошок, який легко самі собі зладимо.

Acid. salicyl. 0.5
Zinci oxydati 20.0
Talci praep. 30.0.

... дістанемо в аптеці без особливого лікарського рецепту чи дозволу і змішавши разом складники ... вам порошок.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Втеча від цивілізації.

Свого часу, десь ще з початком зими, дістав я письмо:

„Дорогий Друже! Нарікаєш у Своїх „Відгуках" на Львів, на його атмосферу, на дим і бруд, на гамір і нервозність життя і зітхаєш до природи, тихого села і незаслоненого камяницями неба. Думаю, що треба булоб Тобі часдо-часу покинути брудне і гамірне місто, відірватися від щоденних турбот і облич, змінити окруження та дати спочинок нервам і думкам. От у цій справі і пишу до Тебе: як тільки занадто дошкулить Тобі місто — приїжджай до мене! На моїй лісничівці знайдеш усе, за чим бануєш: спокій, природу і нагоду заполювати. Мені буде дуже приємно повитати Тебе в себе, довідатись, що чувати на світі і загалом. Сиджу як борсук, закопаний у далеку, провінційну яму; далі-далі здичію зовсім. Прийдь, дуже прошу Тебе, а зробиш велику приємність старому самітникові!

Твій Андрій".

Листи з запросинами належать тепер до рідкости, хіба що це запросини до передплати, до комітету, на просфору, вечерниці чи іншу збірку. Тому симпатичний лист, який я вище навів, зробив у моїй душі надію на „краще завтра", віру в майбутнє, „розяснив" обрій прийдешнього і тим подібні цитати з наших промовців. Ах, якби це було гарно поїхати до коханого друга, на далеке тихе село, де є переважно тільки природа і спокій. Що він самітник — це мене ні трохи не зражувало — навпаки — це тільки додавало чару. Прийдеш і без „цілую ручки", зайдеш у хату, без „дякую, цілую ручки" зїш обід, а без „цілую ручки, добраніч" підеш спати. Схочеш скинути блюзку — скинеш, схочеш положитися — беркець на ліжко, схочеш свистати — будь ласка, скільки душа забажає. Розумію вагу жіночого роду, люблю їх подивляти, але відпочати можна тільки в мужеськім товаристві.

Довго не мав я змоги скористати з запросин щедрого друга. То це, то те, то тамте — як звичайно в міській гамарні. Врешті знайшов час, гроші та здоровля і поїхав.

У далекі лемківські сторони, де дідько добраніч каже, але якось так чемно, що люди там віками живуть, а деякі навіть розживаються.

Залізничий віз бічної лінії твердо виступував кожний метер шляху, за вікном просувалися ліниво денеде засніжені нивки, денеде ще не вирубані гайки, а там і бідне підгірське сільце денеде тільки з церквою.

Проїздив я вже тією околицею кілька разів, то й зір блудив по ній без цікавости, а думки снувалися не про те, що бачив.

Ввесь час літав я думкою коло далекої лісничівки. Приїду — тиша, тільки брама скрипне, тільки пес загавкає, а там — біла кімнатка, нафтова лямпа на столі, в печі вогонь, тепло, затишно і по старосвітськи. А довкола ліс, старий, таємний, а в тому лісі і зайчик Побігайчик, і лис Микита і вовк Неситий і дик Фукало...

За милими думками і дорога скоротилась: немов везла мене не підгірська черепаха, а міжнародній експрес.

Остання стація. Мій друг на пероні, радісно витає мене і веде до візка.

— То в вас теж нема снігу? — питаю розчарований.

— Де-де сніг! Хіба високо в горах. А так — ні клаптя.

Коні біжать швидко і ми за годину на місці.

Брама отворена, не скрипнула, пес не гавкнув, а тільки підкуливши хвіст посунув по дроті свій ланцюг аж до буди і там сховався перед гостем.

— Прошу туди, на право! — показав мені дорогу господар.

Я ввійшов до кімнати і застиг: зі стелі звисала ґазова лямпа і ясно освічувала стіни помальовані в модерні десені.

— Будь ласка, розгостися! От я зараз радіо наставлю.

І за хвилю Рига чи інша Моталя присилали до лісничівки свої танґа, фокси та бостони.

— Чи ти знаєш — кажу до приятеля — що радіо чомусь недобре на мене впливає!

— Цікаво!? Я страшенно люблю. Може іншу стацію?!

— Ні, загалом можеб його замкнути...

— Цікаво!... Але правда, я читав у якійсь газеті, що є люди, які не люблять радія. Зараз... — і побіг до другої кімнати.

А за хвилину тащив уже патефон з неймовірною скількістю плит.

— От я тобі патефончик наставлю. Маю самі найновіші „шляґери". Джезбенди — перша кляса.

І грав цілий вечір. А потім просив, що хоче послухати Будапешту і знову відчинив радіо.

На вечерю дав мені кашу з молоком, міську вудженину, карменадлі і ще там щось. А щоби мені не було нудно („Ти чоловік з міста — привик до товариства"), запросив місцеву учительку і пароха з жінкою.

А на другий день повів мене до ліса, показати мені як багато цього року не тільки вирубав дерева, але й вивіз до чиста і добре продав.

А на третій день я вже сидів за редакційним столиком змучений і невиспаний і хоч у редакції було тихо — в голові моїй гудів джезбенд, а в вухах дзвеніли найновіші „шляґери".

Галактіон Чіпка.

Спростування.

До П. Т. Редакції часопису „Діло" у Львові.

В часописі „Діло" з 30. січня 1938 р. ч. 21 у статті „Галицькі москвофіли в пошуканні нових доріг" подано незгідні з правдою відомости о моїй личности. Ввиду сего, на підставі § 19 пресового закона прошу о поміщене в часописі „Діло" нижше поданого спростовання: Неправдою є, що „.....п. Плешкевич на варшавському кооперативному терені впевняв про повну окремішність „русинів" від українців". Правдою є, що підписаний від двох літ у Варшаві взагалі не був і на варшавскому кооперативному терені нікого і ніколи не впевнював про повну окремішність Русинів від Українців, а з теорією п. Кареніна „триединої нації" цілковито погоджуєтся.

Львів, дня 4. лютого 1938 р.

(—) Юрій Плешкевич,
дир. Рев. Союза Руск. Кооп.

Від Ред.: В згаданій статті зайшла остільки помилка, що про повну окремішність „русинів" від українців на варшавському кооперативному терені впевняв не п. Плешкевич, а п. Ганасевич, про що зрештою „Діло" писало свого часу ширше.

✝ Посмертні згадки.

Марія Коновальцева, см. учителька, дружина б. управителя школи в Зашкові, мати полк. Евгена, д-ра Мирона і Степана, упокоїлася 4. ц. м., прийнявши Найсвятіші Тайни. Похорон відбудеться в понеділок 7. ц. м. у Зашкові. В. Й П.!

Олена Горницька, учителька нар. школи у Волошинові, померла 25. січня ц. р. в 39. році життя. Похорон відбувся 27. м. м. в Біличі Долішньому. В. Й П.!

Дописи.

СТАНИСЛАВІВ.

Збори „Української Бесіди". У вівторок 1. 2. відбулись заг. збори „Української Бесіди", на яких вибрало новий виділ у такому складі: голова ради. Дутка; заст. голови д-р Перегінець; секретар д-р Хмілевський; скарбник п. Секрета; господар дир. Мартинець; члени п. С. Олесницька і проф. Домбровський; заст. виділовіх: м-р Крушельницький Ос. та інж. Дутко. Контрольна Комісія: проф. Лопкий, проф. Грицак і дир. Слюсарчук Ст.

З життя „Союзу Українок". Мин. тижня відбулись ширші сходини освітньої секції філії „Союзу Українок". Присутніх було 62 членкинь. На зборах вибрано новий провід секції у складі: голова Лемеха Оксана, члени пп. Гриньківна, Винарчуківна С., Костецька, Мостиська й Онуфрейвна О.

Б. Л.

Хто забуває про свій обовязок супроти Ювилятки „Просвіти", той забуває про майбутню долю Нації.

РУДКИ.

Справа української мови у волоснім уряді в Купновичах Нових. Волосна рада в Купновичах Нових на своєму засіданні 28-го липня 1935 р. ухвалила: 1) протоколи з засідань волосної ради списувати також в українській мові, 2) всі оповістки державної і самоврядної влади, і всі урядові написи на терені цілої волости мають бути також і в українській мові. Письмом з дня 6-го липня 1935 р. ч. 2612/35 предсідник Повітового Виділу і рудецький староста п. Сарнецький припинив цю ухвалу, по всіх урядах волосних до часу, доки цієї справи не вияснить і не унормує вєвода (це зарядження відчитав посол Целевич на засіданні буджетової комісії 1937). Волосна рада на засіданні 20-го грудня 1935 ухвалила внести відклик від цього зарядження старости до воєвідського уряду, що війт виконав щойно 2-го березня 1936 р. після чого староста дозволив уживати української мови у протоколах з засідань. На засіданні волосної ради 8-го липня 1937 р. радний о. Ст. Онишкевич ствердив, що ухвала волосної ради з 28-го липня 1935 р. не виконана, бо орієнтаційні таблиці на терені громади Купновичі Нові виготовлені тільки у польській мові, тому поставив внесок: Волосна рада взиває волосного війта, щоби виконав цю ухвалу волосної ради, що й ухвалено. На цю ухвалу волосної ради в Купновичах Нових прийшло таке письмо:

Wydział Powiatowy w Rudkach L. 3177/37. Język ukraiński na terenie gromady Kupnowice Nowe, Rudki, dnia 2. listopada 1937 r. Do Zarządu Gminnego w Kupnowicach Nowych. W związku z tam. sprawozdaniem z dnia 2? lipca 1937. r. Nr. 3/6/37 oraz żądaniem Lwowskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 25. X. 1937 r. L. SS. 39/24/19/37 polecam przedłożyć Wydziałowi Powiatowemu: 1) wierzytelne odpisy uchwał rady gminnej w sprawie wprowadzenia języka ukraińskiego z dnia 28. VII. 1935 r. i 8. VII. 1937 r.; 2) wyciąg uchwały rady gromadzkiej w Kupnowicach Nowych, która jeśli to nie nastąpiło, winna się w sprawie wprowadzenia języka ukraińskiego wypowiedzieć. Ponadto należy podać wątpliwości, które nasunęły się zarządowi gminnemu przy rozpatrywaniu tegoż zagadnienia i przy interpretacji dotyczących przepisów prawnych. Sprawozdania oczekuję do dnia 10. listopada 1937 r. — Przewodniczący Wydziału Powiatowego: w. z. Trznadel, wicestarosta.

Насуваються міркування. Староста припиняє ухвали всіх волосних рад в рудецькому повіті оперті на мовному законі з 30-го липня 1924 р. Воєвідський уряд не вирішує відклику 2 роки. Повітовий виділ взиває волосну управу подати сумніви, які насунулися їй при розглядуванні цього питання і при інтерпретації правних приписів. А наш війт, б. посол Микола Рогуцький, що має за собою п'єту волосну раду і волость в 95 проц. українців, боїться виконати ухвалу волосної ради оперту на законі, але біжить за порадою до п. Ольшінського, інспектора Повітового Виділу і лідами протягає виконання. Мало того. Війт п. М. Рогуцький вже по ухвалі волосної ради поприбивав дороговкази тільки в польській мові; написи „soltys", „Urząd gminny", орієнтаційні написи в бюрах цього уряду, оголошення і т. п. виготовлені тільки в польській мові. І дивуватися війтам подібним!..

ДОЛИНА.

За похід на Зелені Свята. Долинське староство наложило грошеву кару у висоті 50 зол. на пароха в Долині о. М. Чорнегу „за улаштування демонстраційного походу на цвинтар у Зелені Свята", а на 20 учасників походу, що несли вінці, грошеву кару від 5—20 зол. Похід на цвинтар у Зелені Свята відбувся, як щороку, згідно з нашим обрядом у всіх парохіях і не було ніякої демонстрації, тому всі покарані зробили відклик до суду.

Просфора для членів читальні „Просвіти". Дня 30. січня вечором відбулася в кімнатах „Бращької Хати" просфора для членів читальні „Просвіти", яка обалнує все свідоме громадянство Долини. По посвяченні просфори і молитві промовив до численно зібраних членів о. М. Чорнега, парох і голова читальні, що взивав до сильної віри і надії на краще майбутнє та до змінення сили духової (освіта), сили матеріяльної (економічні організації) і сили моральної (єдність та витревалість). Між поодинокими стравами, що їх приготовили наші пані, лунали спів коляд та інших відповідних пісень, крім того д-р Дереш виголосив промову на актуальні теми, головно порушив справу Рідної Школи, дякуючи громадянству за щедру коляду (325 зол.). Проф. Стефанишин виголосив гарну промову про 20-ліття відновлення Української Держави IV. Універсалом та про геройський бій під Крутами. О. М. Чорнега пригадав членам читальні на 70-ліття „Просвіти", вказав на великий бі́ланс праці того Т-ва та заініціював збірку на бібліотеку читальні, яка принесла 15 зол. По молитві слухали присутні радія та різних монольогів і декламацій. Головно припала всім до вподоби сатира на місцеві обставини, яку уложив і відспівав, як діл-лірник проф. Стефанишин. Цілий вечір перейшов дуже мило.

КОМАРНО.

Як працює філія „Просвіти". В дні 6. XII. 1937 р. відбулась у Комарні під проводом голови філії численна анкета читалень, на якій урядовець філії М. Пеленський виголосив організаційний реферат, та ще раз порушив справу ювилею Матірного Т-ва, вслід за чим вибрано повітовий ювилейний Комітет. В днях 10—12. XII. 1937 р. перевів люстратор Гол. Т-ва п. В. Гороцький разом з урядовцем Філії в районі Філії люстрацію читалень, не зважаючи на погану дорогу члени виділів читалень явились численно в означених місцях з виїмком 2—3 читалень, що ледви животіють. Крім того Виділ Філії влаштував ювилейні сходини, на яких явились відпоручники 12 українських установ Комарна і з нагоди ювилею Матірного Т-ва переслали збірний письменний привіт. Збірка на Дар „Просвіті" в районі Філії принесла поверх 300 зол. В днях 10—12. січня 1938 р. Філія влаштувала в Комарні бібліотекарський курс, який покінчило 30 учасників. Прелегентами на курсі були: п. Наталя Дорошенко-Савченко, д-р Р. Бедик, дир. М. Злепко і урядовець М. Пеленський. Дня 10. січня рано відкрив курс промовою голова Філії, а 12. січня курс закінчився попиcом курсантів при участи запрошених відпоручників українських установ у Комарні та знимкою. Ще раз промовив голова Філії та роздав посвідки курсантам, серед яких були також відпоручники двох кружків Р. Ш.: з Рімна і Нового Села. Нікого на цей курс не вислала і нічим цього не виправдала читальня у Городищі Великім, яка має чисельну бібліотеку і потребує вишколеного бібліотекаря. Що торкається цього села, то в ньому від якогось часу даються завважити вже обяви байдужности до культурно-освітніх справ. У порівнанні з іншими селами, навіть тими, що були колись москвофільські, Городище Вел. лишається далеко позаді.

Просфора у читальні. Читальня „Просвіти" в Комарні-середмістю влаштувала дня 19. I. 1938 р. свято Просфори для своїх членів. Понад 100 осіб засіло до столів у гарно прибраній салі Украінбанку. На середині салі висіла ялинка. Цілу низка промов: голови читальні М. Холевінського, голови філії м-ра О. Угрина, о. Шеремети, о. Малицика, м-ра І. Терпиляка і Д. Олеховського, а потім низка колядок піднесли святочний настрій в учасників вечора. Зібрано при тій нагоді на Українських Інвалідів квоту 22 зол. 06 сот. Серед веселого святочного настрою і забави учасники гарно провели цілий вечір. З признанням треба підчеркнути розумну думку Виділу читальні, що влаштувала й другі такі святочні сходини членів.

Свято 22-го січня. В 20-ті роковини проголошення самостійности Української Держави в Києві відбулися дня 23. I. 1938 святочні сходини в льокалі читальні „Просвіти" в Комарні при участи около 150 гостей. Проводив проф. М. Ліпшинський. Реферат виголосив д-р Р. Бедик а гром. Н. Калимон виголосила з чуттям вірш: „День 22. січня". Після того мужеський хор відспівав пісню і учасники розійшлись у святочному настрою та серед споминів про гарні, світлі дні з нашої історії.

КРЕМЯНЕЦЬ.

Заборона клепсидр. Кремянецьке староство заборонило надрукувати клепсидри про панахиду по юнаках, що загинули під Крутами, яка мала бути відправлена у Кремянці 30. січня.

Панахида по крутянцях. Не зважаючи на те, що адміністративна влада заборонила у Кремянці публично оголосити про панахиду по крутянцях, українська Чеснохресна церква 30-го січня була переповнена вірними. Церква не могла помістити людей. Багато молоді поприходило з околишних сіл. Панахиду закінчив о. Васькевич словом про тих юнаків під Крутами і значіння його в історії України.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Крутянське свято. В суботу 29. м. м. в год. [illegible] зійшлося перемиське старше громадянство і молодь, передовсім шкільна, у катедральному храмі, де о. [illegible] селко в асисті о. проф. Сокола і о. Лазора відправив панахиду за душі героїв, що полягли славною смертю під Крутами. В часі панахиди співав хор, зібраний з [illegible] шпидку руку, зовсім не підготований та своїм співом зовсім попсував настрій. В год. 19-ій мала відбутися в домівці „Сокола" в Народньому Домі Святочна академія на підставі арт. 18. і 19. закону про збори, але на превеликий жаль організатори в останній хвилині з невідомих причин відкликали академію. Це відкликання викликало у Перемишлі цілу масу різних [illegible]. Мусимо ствердити, що цьогорічне Крутянське свято в Перемишлі випало не так, як слід. А чейже у 20-ті роковини героїчної смерти 300 юнаків-студентів [illegible] то повинно бути величаве, повинно бути солідно приготоване і зразково улаштоване. Як видно з вище[illegible] брак тут відповідної організації. На підставі обсервацій та чуток, що по Перемишлі кружляють, [illegible] ствердити, що серед перемиської молоді є [illegible] генералів, а великий брак звичайних сірих рядовиків.

З театральної салі. По трохи за довгій перерві драматичне Т-во ім. Лесі Українки [illegible] й у вівторок 1. ц. м. виставило в салі Народнього Дому „Казку старого млина" Черкасенка. Виконавці під режисерією п. Ярослава Андруховича виконали [illegible] го завдання якнайкраще, кожний до своїх сил [illegible] маторів, гарні декорації, відповідне освітлення [illegible] ли гарне враження. При цій нагоді требаб звернути увагу на одну справу. Драматичне Т-во ім. Лесі Українки, крім того що своїм різнородним репертуаром [illegible] гається, по своїм силам, дати розвагу перемиському громадянству та дбає про піднесення театрального мистецтва, поважну частину своїх доходів — [illegible] вони є — віддає на добродійні цілі, головно на Рідну Школу, а за решту закуповують потрібне [illegible]. Гурток людей вкладає свою працю, жертвує [illegible] шарпає нерви — безінтересовно — для добра [illegible] такої установи як Р. Ш. А яка сатисфакція! [illegible] порожня саля, так що часами нема чим покрити [illegible] датків. Чи не добре булоб, щоб наше громадянство [illegible] міркувало над цим?

Хто робить роздор? Перед кількома днями [illegible] тро Кокот, кравець у Перемишлі [illegible] годі балачку з двома молодшими членами [illegible] вого робітничого Т-ва „Сила". Між іншим [illegible] явив своїм співбесідникам, що у Перемишлі [illegible] було засновувати другого робітничого Т-ва [illegible] одно існує („Надія" — червоне). Основників [illegible] назвав розбивачами, Т-во „Сила" — [illegible] бить між українськими робітниками роздор.

Не признають української мови. Перед [illegible] знами б. службовик відділу Маслосоюзу Т. [illegible] ський вніс до Посередництва Праці [illegible]

…ине по українськи. Один є урядовців заявив п. Мра…ському, що зголошення не приймає, бо воно повинно бути виповнене в „язику урядовим“.

З викладової салі. В неділю 30. м. м. відбувся в салі Української Бесіди дальший реферат уладжений Вилами „Учительської Громади“ і „Т-ва ім. П. Могили“. Реферат на тему „Сучасні віденські психольоґи: Адлер і Фройд“ — виголосив проф. Платон Горницький.

К.-и.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Степан Сірополко: ІСТОРІЯ ОСВІТИ НА УКРАЇНІ. Педагогічно-методична Бібліотека. Накладом Т-ва „Взаїмна Поміч Українського Вчительства. Львів 1937.

СТАН І ДІЯЛЬНІСТЬ РІДНОЇ ШКОЛИ 1936-1937. Річне звідомлення Головної Управи Рідної Школи за час від 1. IX. 1936 до 31. VIII. 1937. Львів, 1938.

Володимир Переяславець: ПІСНЯ ПРО МИНУЛЕ УКРАЇНИ. Княжа доба. Галицько-волинська держава. В-во „Українська Дітвора“. Накладом Ярослава Ткачука. Львів. 1937. Ст. 32.

Микола Гарас: ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ТОВАРИСТВА „УКРАЇНСЬКА ШКОЛА“ В ЧЕРНІВЦЯХ. 1887. 1987. Пропамятна книжечка видала з нагоди 50.-тих роковин оснування цього товариства. Накладом Т-ва „Українська Школа“. Чернівці, 1937. Ст. 150.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Направа жіночих торбинок

та продаж наймодніщої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в

Робітні Римарсько-Ґалянтерійній К. БАРЕР, Львів, Сикстуська 2. побіч фірми Саламандра.

Театри.

Великий Театр:

Неділя 6. II. год. 3.30 попол. „Дімок в карт“; год. 7.30 „Дімок в карт“.
Понеділок 7. II. год. 7.30 веч. „Дімок в карт“.
Вівторок 8. II. год. 7.30 „Тоска“ опера.
Середа 9. II. год. 7.30 „Пан Йовіяльський“ прем'єра.

Театр Рімнородностей:

Неділя 6. II. год. 12 звпол. Останній виступ радника Островця; год. 3.30 попол. „В парфумерії“; год. 7.30 веч. „В парфумерії“.
Понеділок 7. II. год. 7.30 Авторський вечір Софії Наленовської.
Вівторок 8. II. вистави нема.
Середа 9. II. год. 7.30 „Дімок в карт“.

Український Народній Театр ім. М. Садовського

МИКОЛАЇВ:
6. II. Мазепа.
7. II. Гейша.
8. II. Гетьман Полуботок.
В скорім часі театр завітає до Львова з багатим репертуаром.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича

ПЕРЕМИШЛЬ (саля Роб. Дому):
6. II. Прем'єра: Лісова пісня, драмфеєрія в 3 діях з прольоґом Лесі Українки.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(ул. Марійська 5).
„Того“.

ФОТОПЛЯСТІКОН „Святовід“ (Пасаж Гавсмана ч. 7):
Південна Америка і Японія.

24 шт. столового накриття правдивої альпаки **17 зл.**
Фірма **Б. ҐРІНБЕРҐА, Сикстуська 4**

КІНА.

АПОЛЬО: „Останній алярм“.
АТЛЯНТИК: „Прадивна брехня Нини Петрівни“.
БАНДА: „Кріваві перли“, „Смерть жита в джунглі“.
ҐРАЖИНА: „Вазар“.
ЕВРОПА: „Догоджувана“.
КАСИНО: „Королева передмістя“.
КОПЕРНИК: „Історія одної ночі“ з Ґізелем Бос.
МАРИСЕНЬКА: „Дибук“.
МЕТРО: „Кинва“.
МИРАЖ: „Дипльоматична жінка“.
НОВА: „Коли цвіте бузок“.
ПАЛАС: „Больо та Льольо“ (Дивний). „Мін-Мін“.
ПАЛЯС: „Улан князя Йосифа“.
РАЙ: „Наречене в припадку“.
РІЯЛЬТО: „Сам на сам“ із Павлою Вессел.
СВІТ: „Дві стежки“, „Посвиркана війна“.
СТИЛЕВЕ: „Графиня Владілов“ і ревія.
ТОН: „Мистні глупоти“, „Дармоїд“.
УЦІТА: „Шлях до слави“ та ревія.
ХИМЕРА: „Світальні півночі“.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 6. лютого 1938.

… Сигнал часу; 8.15 8.50 Для села: … Музика з пл. Що чувати хліборобів; **8.50 Зима — пора для науки. Гутірка в українській мові,** … Романченко; 10.30 Літер. з пл.; … Відрядж із життя; 12.03 Муз. по… … хор; 12.00 Із варфотету льв. … 13.10 „Зосота качка“ з легенди … 13.30 Орх. форт. на 4 руки; … Для села: Огляд ринків рільних продуктів; Трансм. з Гостиня, Сільське господарство в Бреаю. Музика з пл.; 15.45 Як повстало письмо (для старших дітей). Гр. пл. для дітей; 16.05 Концерт татарської музики; 16.45 Авиація та життя; 17.00 Підвечірок при мікрофоні, орх., спів, мандоліни, монольоги; 19.00 Вечір пісеньок Беранжера; 19.35 Весілля у Борщовичах; 20.00 Концерт орх. манд. спів. форт., 20.35, 21.00 Спорт; 20.40 Політ. огляд; 20.50 Веч. деннник; 21.15 „Та йой“ вес. авд.; 22.00 Найгарніші пісні Монюшка; 22.20 Музика Баха, скр., форт.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танц. музика з пл.

Понеділок, 7. лютого 1938.

6.15—8.00 Раніщня авд.; 11.15 Для шкіл: Там, де будують кораблі, гутірка для старших дітей; Шубертові твори з пл., 11.40 Купець і ремісник; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Концерт солістів з пл.; 14.20 Розр. музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Трохи пісні, трохи слова; 15.20 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 З піснею по краю; 16.15 Військ. орх.; 16.50 19.50 Актуальна гутірка; 17.00 Рентґен і рентґенольоґія; 17.15 Фрагм. з діточої опери М. Просвана „Зеп'зно“; 17.50 Спортова гутірка, вістки; 18.10 Промислові спрівці у Сх. Галичині, гутірка для хліборобів, 18.20 Пісні у виконанні Ад. Кльона, баритон у супр. форт.; 18.35 Письменник на сусп. арені; 18.50 Спортові вістки; 18.55 Програма на завтра; 19.00 Вояцька авд.; 19.30 Кіно та театр; 20.00 Танц. музика з фільм. 21.40 Літер. новини; 22.00 Концерт симф. орх.; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Танц. музика.

Вівторок, 8. лютого 1938.

6.15—8.00 Раніщня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із сітями на ловлю, з муз.; 11.40 Еллі Д' Арані грає, пл.; 12.03 Полуднева авд.; 14.20 Розр. музика з пл.; 15.00 Фрагм. з пов. Івана Ляма „Голови до позолоти“, Музика з пл.; 15.25 Біжучі вістки з міста та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.40 Істор. загадки для дітей; 16.10 Фін.-госп. актуалії; 16.20 Розр. концерт; 16.50 20.00 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Окраїнне місто Хойніце; 17.15 Концерт орх. маринарки; 17.50 „С. О. С.“ рятуйте наші душі; 18.00 Після лещетарських мистецтв; **18.10 У яких умовинах розвивається українська література в Совітах, відчит в українській мові Мик. Оленича; 18.20 Легкі пісеньки у вик. жін. квартету ревелерсів під дир Вол. Балтаровича (у програмі: Гайворонський - Бобинський, Купчинський, Балтарович-Лужницький;** 18.35 Тисяча слів про Данію; 18.45 Спорт; 18.50 Програма на завтра; 18.53 „Трістан і Ізольда“; 19.30 Пісеньки й танки. Забейда-Суміцький тенор, хори, орх., 20.10 Концерт катедр. хору з Познаня; 20.45 Веч. деннник; 21.00 Танц. музика; 21.55 Л. М. Роґовський: спів, музика; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Концерт бажань з гр. плит.

Середа, 9. лютого 1938.

6.15—8.00 Раніщня авдиція; 11.15 Для шкіл: Із пригод дісових людей, Пісеньки; 11.40 Дуети на дуті інстр., з пл.; 12.03 Полуднева авдиція; 13.45 Інформаційна газетка в українській мові; 13.55 Рапсодії з пл.; 14.30 Легка музика з пл.; 14.55 Біржа; 15.00 Фрагмент із пов. І. Ляма „Голови до позолоти“. Музика з пл.; 15.20 Біжучі вістки з місто та провінції; 15.30 Господарські вістки; 15.45 Хвилинка загадок для старших дітей; 16.00 Вчімся говорити; 16.15 Сальон. орх.; 16.50 20.55 Актуальна гутірка; 17.00 Вісімнадцятьліття Польщі на морі; 17.15 „Брати Луценькі та Оха“ легка словно-муз. авд.; 17.50 Лихі й добрі батьки серед птахів; 18.00 18.50 Спорт; 18.10 Вальси з пл.; 18.20 Театр Уяви: „Марсилеза“ Ст. Роґовського; 18.55 Програма на завтра 19.00 „На балтійськім курсі“ повели; 19.20 Концерт муж. хору; 19.35 Розвиток неотомізму; 19.50 Вісімнадцятьліття здобуття моря; 20.00 Танц. музика у перерві в год. 20.20 Куток гумору; 20.45 Веч. деннник; 21.00 Шопенівський концерт; **21.45 Шарль Бодлер, поетична** четвертьгодина; 22.00 Муз. кабарет, спів, форт., гармонія; 22.50 Ост. вістки; 23.00 Артур Тосканіні, репортаж із пл.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 6. лютого 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт. 19.45 20.00 21.00 „Севільський цирульник“ оп. Россінія; БРЕСЛЯВ 19.30 20.00 21.00 „Викрадення зі Сераю“ оп. Моцарта; БУДАПЕШТ 12.30 Концерт оп. орх., 15.45 Військова орх., 16.45 Форт., 17.40 18.00 Мадяр. музика, 21.35 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 11.45 12.00 Орх. концерт, 18.00 дует, 18.20 Коза Дереза; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 Віденські оперетки, орх., сол.; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00 Казка для дітей, 14.30 15.00 Форт., гітара, квартет саксофон; КОШИЦІ 18.00 Закарпаття будує, 18.20 Коза дереза; ЛЯЙПЦІГ 20.00 21.00 „Валь в опері“ оп. Гайбергера; МІЛЯНО 17.00 18.00 19.00 Симф. концерт, 21.00 22.00 „Нарешті самі“ оп. Леґара; МІНХЕН 19.50 20.00 21.00 „Ондина“ оп. Льорцінга; ПРАГА 9.50 Концерт сальон. квартету, 17.10 Китиця пісень, 17.35 18.00 „Альфред“ оп. Двожака, 20.00 21.00 „Король волоцюг“ оп. Фрімля; РАДІО ПАРІ 18.00 Форт., 18.15 19.00 Симф. концерт, 20.05 Сцена, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Ле Кльо“ оп. Сільвера; РИМ 17.00 Розр. мельодії. 21.00 Концерт військ. орх.; СОФІЯ 21.00 Оперетка.

Понеділок, 7. лютого 1938.

БЕРЛІН 17.00 Пісні і форт. музика; БІЛГОРОД 20.00, 21.00 22.00 Опера; БРНО 20.00 21.00 „Створення світа“ орат. Гайдна; БУДАПЕШТ 13.30 Концерт симф. орх., 17.00 Сольо на цимбалах, 18.40 Спів, 20.15 21.00 Циг. музика, 21.40 22.00 „Памяти Равеля“ концерт оп. орх. під дир. Доґнаніа; ВІДЕНЬ 16.50 Пісні 17 стол., 17.30 Скрипка, 19.25 20.00 „Свято масок“ карн. концерт, 21.10 22.00 Церк. музика (Шуберт); ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР **21.15 Форт. recіт. Любни Колесси,** 22.30 Форт. концерт ес-дур Баха; КОШИЦІ 14.00 18.00 18.45 Вістки; оповідання; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 19.40 Розр. музика, 21.00 Вок.-інстр. концерт, Вольпі тенор, Стелли Роман сопран; ПРАГА 19.15 Нар. пісні; РАДІО ПАРІ 18.00 Орх. концерт, 21.15 Пісні, 21.30 22.00 23.00 „Волоцюги“ оп. Офенбаха; РИМ 1715 Скрипка, 19.40 20.30 Розр. музика.

Вівторок, 8. лютого 1938.

БЕРЛІН 15.00 Муз. дрібниці; 20.00 Веселі мельодії, 21.00 Інстр. кабарет; БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні; БРЮСЕЛЯ ФР. 21.00 22.15 Сучасна бельґ. музика; БРНО 15.00 Пісні різних народів; БУДАПЕШТ 21.00 Спів, 22.00 Циг. музика; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей. 17.05 Розр. концерт, віденські мельодії, 17.30 Барокова музика, 19.40, 20.00 Пісні про рідний край і кохання, 20.10 Муз. балет цвітів; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Сучасна камер. музика, 22.30 Соната ц-дур Моцарта на скр. і форт.; КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Форт., 21.00 22.00 23.00 Симф концерт; ПРАГА 15.15 Пісні Чайковського, 17.30 Форт., 18.00 Твори Фібіхе, сол.; РАДІО ПАРІ 21.15 22.00 23.00 „Еколь де помсон“ ком. Шерідана; РИМ 19.30 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Карачйольо“ оп. Віталініа.

Середа, 9. лютого 1938.

БЕРЛІН 19.30 Вечірній гомін, 19.45 20.00 Симфонія ч. 5 б-дур Брукнера, 21.30 Вальси; БУДАПЕШТ 12.05 Концерт солістів; 17.30 18.00 Циг. музика, 20.00 21.00 22.00 23.00 „Фавст“ оп. Гуноґа; ВІДЕНЬ 15.15 Для дітей, 17.30 18.00 Сучасна австр. музика, 19.25 20.00 21.00 „Фіделіо“ оп. Бетовена; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Спів, КОШИЦІ 14.00 18.45 Вістки; МІЛЯНО 17.15 Танц. музика, 21.35 22.00 Скрипка; ПРАГА 16.10 Орх. концерт, 20.05 21.00 Концерт бельґ. орх., спів, 22.35 Соната фіс-моль Брамса на форт.; РАДІО ПАРІ 21.30 Камер. музика; Парі ПТТ 21.30 22.00 23.00 „Синя птичка“ муз. казка Метерлінка-Вольфа; РИМ 17.15 Камер. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 22.00 Оперові мельодії; СОФІЯ 19.00 Скрипка, 19.45 20.00 21.00 „Богема“ оп. Пучінія.

Врешті сповнені мрії!

Повна шафа гарного білля! При цінах нашого тижня пропагандового зі знижкою 15% постійних цін, ці мрії доступні для кожного. Замовлення виконуємо негайно! Фабрика білля „АСТРА“ Львів, Сикстуська 2.

БІРЖА.

Львів, 5. лютого 1938

Гроші.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·72 88·25, Доляри американські 5.27·00, 5 24·50 Доляри канад. 5.26·50—5.24·00. Фльорени гол. 295·44—293·70, Франки фр. 17·51 — 17·11, Франки швайцарські 122·75—121·95, Фунти англ. 26·53—26·37, Гульдени данц. 100·25—99·75, Корони ч. 17·60—16·90 Кор. дан. 118·45—117·60 Кор. норв. 133·18—132·20, Корони шв. 136·79—135·80. Ліри італ. 21·60—20·70, Марки фінлянд. 11·72 —11·25, Марки нім. 103·00 — 102·00 Шилінги австр. 99·80—98·80, Тель Авів 26·20 —25·95. Марки нім. срібні 120·00 — 113·00

Акції.

4 і пів проц. внутр. 63·75, 63·88, 3 інв. 1 ем. 79·25 серія непот. 3 поз. інв. 2 ем 79·75, серія 90·00 5. конверс. 65·00 прем дол. 41·75, 4 консол 66·00

Папери

Банк Польський 115·00 Цукор 36·25 Вугіль 31·25, 30·50, Ліпльоп 64·00. Модржеїв 14·00, Островець 55·50, Стараховиці 38·25, 38·00, 37·50, Габербуш 49·50.
Тенденція дещо слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“

Львів, 5. лютого 1938 р.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·05 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. в опак. 3·10 зол.
1 кг. масла експ. включ. в опак. 3·10 зол.
молоко . . . . . 17—18 сот.
(яйця копа) . . . . . 4·80 зол.
Тенденція на масло сильна, на молоко звишкова, на яйця вдержана

ОПОВІСТКИ.

Звичайні Загальні Збори

ВИДАВНИЧОЇ СПІЛКИ „ДІЛО“,
кооперативи в обмеж. відповідальністю
у Львові

відбудуться в понеділок, дня 28. лютого 1938 року в год. 16-ій в льокалі Редакції „Діла“. Ринок 10,

з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з останніх Загальних Зборів.
2) Звідомлення управних органів з діяльности за рік 1937 та звіт з переведеної ревізії.
3) Звіт Контрольної Комісії, затвердження білянсу і уділення абсолюторії.
4) Розділ чистого зиску.
5) Вибір 3 членів Надзірної Ради і заступників.
6) Вибір Контрольної Комісії.
7) Затвердження прелімінаря буджету на рік 1938.
8) Визначення найвищої квоти зобовязань кооперативи і визначення найвищого кредиту для одного члена.
9) Внески і запити.

Річні замкнення і білянс виложені в льокалі кооперативи для перегляду членам.

Надзірна Рада.

Шукаєте мешкання?

Найдете його і буде воно Вам зовсім відповідати, якщо дасьте оголошення до „Діла“.

На Рідну Школу зложили Вп.: О. Осталі і Олена Радкевичі 15 зол. замість вінка на домовину своєї сестри Емілії з Радкевичів Ганицької. 314

Жертви надіслані до Адміністрації „Діла“: на **Рідну Школу**: Василь Задорожний, учит., Шешанів, зол. 2; Андрій Борисевич, Перемишль зол. 1 за календар; Уряд Парохіяльний, Пісочки, зол. 10 на **Інвалідів** і зол. 10 на **Рідну Школу**.

Звичайні Загальні Збори Товариства українських ремісників, промисловців і торговців „ЗОРЯ“ у Львові, відбудуться у неділю 20. лютого 1938 р. в годині 10-ій рано (наколи в 10-ій не збереться обовязкове число членів, то в 11-ій відбудуться Збори при такім числі, яке збереться, а ухвали його будуть правосильні). Порядок нарад: 1) Відкриття Зборів. 2) відчитання протоколу. 3) Звіт з діяльности Товариства. 4) Внесення Контрольної Комісії. 5) Внески Виділу. 6) Вибір нового Виділу, а то: а) голови, б) 10 членів Виділу, в) трьох заступників виділових, г) трьох членів Контрольної Комісії. 7) Вибір трьох членів дирекції Допомогової Каси. 8) Внесення і запити.

Виділ.

НАУКА

ЕКСТЕРНІСТИ! Висилаю ясні й повні виклади математики до гімн. матури. Зголошення з почт. маркою на відповідь до Адм. „Діла“ під „Математика“. 203 3-5

ШКОЛА КРОЮ ЖІНОЧОГО з правом видавання свідоцтв, ведена паризьким моделістом БІНДЕРОМ, дипльомованим у Парижі, Дрезні, Відні. Професор патронату. Приймає вписи — ціни низькі. — Львів, Оссолінських 12. 136 12-12

КУПНО - ПРОДАЖ

НАЙНОВІШІ спальні, їдальні, тапчани, комбіновані шафи, найдешевше, Брін, Львів, Трибунальська 16. 261 1-3

ІВАН ЗЕЛЬТЕНРАЙХ Львів, пл. Марійська 5 продає найдешевше гарні вироби зі золота і срібла. 2318 19-19

ВИПРАВИ кухонні, комплетні, емалія зол. 65.—, алюмінієм зол. 90.— з млинками, залізом і т. п. Ренгтнер, Легіонів 37. 285 1-4

МАТРИМОНІЯЛЬНІ

ІНЖ. ДЕРЖАВНИЙ емерит VI. групи платні, власник більшої гарної реальности в повітовім місті бажає пізнати особу до 45 літ, пристійну, погідної вдачі, з невеликою готівкою. Листи без анонімів слати, можливо зі світлиною, до Адміністрації „Діла“ під „Поважна справа“. 274 3-3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПІДПРИЄМЧИВИМ з капіталом, бажаючим власного незалежного підприємства, відпоблю, відступлю з родинних причин концесію на гуртову продаж дуже рентовного монополевого продукту. Писемні зголошення: Львів, poste restante, під „10—40.000 зол.“

ЛЕВНИЙ ЗАРОБІТОК найде кожний всюди. Сотні подяк від вдоволених. „Nowości Praktyczne“, Warszawa, Złota 37/94.

ШУКАЄМО агентів українців до продажі домашньо-рільничого приладдя по селах. Зголошення „Вулькан“, Львів 23. 316 1-5

МЕШКАННЯ

ЛЬОКАЛЬ промисловий на фабрику, виробню або ін. з убікаціями на бюра, готова інсталяція електрики, газ, вода і т. д. при Академічній дешево до винайму. Листи Адміністрація „Промисловий“. 317 1-1

РІЖНІ

ОКАЗІЯ ДО 15. ЛЮТОГО! За зворотом цього відтинка, 250 грамів знаменитої води кольонської за 1 зол., 100 грамів за 50 сотиків. Великий вибір косметиків по цінах фабричних. Парфумерія „Divest Paris“ — Львів, Ягайлонська девять. 280 3—5

БІБЛІОТЕКУ вашу фахово зорганізує, поведе абсольвент бібліот. школи. „Діло“ — Акорд. 259 2—2

ВІЧНІ ПЕРА направляє дешево, солідно „Прецизія“ Львів, тепер Шайнохи ч. 1. 210 3-10

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА.** Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2041 27-100

СКРИПКИ виконує і теж по мистецьки направляє Лютнича практика — Львів, Городецька 43. 261 2-3

ШАФГАВЗЕН, ЛЬОНЖІН, ЗЕНІТ, ОМЕГА, ДОКСА та ін. годинники найпрецизніше направить фірма П. Карпинець, Домініканська 7. Купує золото, срібло.

ПАНСІОН „VITA“, Живець Черче від 1. травня до винайму, комфортово урядження з кухонним начинням і подвійною постіллю. Близча відомість Левандівка, вул. Жвірки ч. 36 у п. Кішили. 260 3-3

УКРАЇНСЬКА КРАВЕЦЬКА РОБІТНЯ що існує від 20 літ ІВАН МАРІЯШ, приймає всякі роботи мужеського, жіночого і священичого відділу по помірковинх цінах. Львів, ул. Петра ч. 3. I. 2719 12-30

ХТО з українських промисловців позичить 2.500 зол. на винаєм рентовного пансіону в Криниці? Запевнено участь у зиску за умовою або на високий процент. Зголошення до Адм. „Діла“ під „Український готеляр“. 307 1-1

ВАЖНЕ ДЛЯ ЛІКАРІВ! В Моршині в дуже вигіднім місці є до винайму 2 кімнати з комфортом, лише для лікаря. (Пансіон „Білий двір“ Моршин). Зголошення (до 5. березня 1938) Книгарня Скоморівського в Теребовлі. 301 2-2

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Спец. скірн., венер. недуг і косметики

Др. ФІШЕР

б. лікар (асистент) Клінік у Берліні, Празі, Відні орд. КІЛІНСЬКОГО 3 (напроти Від. Каварні) тел. 251-68. 2143

ЛІКАР

Володимир Лазорко

ординує у внутрішніх недугах

ЛЬВІВ, УЛ. МУЧНА 10 (бічна Личаківської).

Косметичний Інститут і Лябораторія

Д-ра О. ТУШИЦЬКОГО

Львів, вул. св. Софії ч. 3. Тел. 205-28.

УСУВАЄ: аномалії цери, зроговатіння, пігменту, волосся, блищи, дзьоби по віспі і плями. Масажі, тривале усування морщин, жилякі і відморожень власною методою. Тривале усування оволосіння ніг катафорезою. Сталі рум'янці підшкірним запусканням краски (татуування). Урядово затверджені косметичні курси закордонної програми.

2683 7-10

ОГОЛОШЕННЯ.

Білизняне **ПОЛОТНО** Постелеве

С. М. ГАВЗНЕР

Львів, Ягайлонська ч. 15.

Поручає матеріяли на

ШЛЮБНІ ВИПРАВИ

СТОЛОВІ ҐАРНІТУРИ

найліпших виробів краєвих і закордонних по приступних цінах. Обслуга також в українській мові.

5—11

Ви лишень намилитьсв Рейгу ми зробимо

МИЛА до ГОЛЕННЯ

МИЛА до МИТТЯ

ФАМОЗА

Львів, Потоцького 58

Купуйте тільки знаної доброти

ҐОЛЮБСЬКІ ДЕЛІКАТЕСОВІ СИРКИ

ЕМЕНТАЛЬСЬКІ лагідні в смаку,
ТИЛЬЖИЦЬКІ пікантні в смаку,
КМИНКОВІ служать доброму травленню
САРДЕЛЕВІ побуджують апетит
з назвою „РОТР“, бо це товар поживний і дешевий. Вистерігайтесь фальсифікатів. Домагайтеся всюди, замовляйте у фірмі „ROTR“, Golub, Pomorze.

БРИТВИ

найліпші, ґарантовані, світових марок продає по найнижчих цінах оказійно фірма

С. ФЕДЕР

ЛЬВІВ Коперника ч. 15 а
„ Сикстуська ч. 7
„ Галицька 16

ВИКЛЮЧНА ПРОДАЖ
ЕЛЕКТРО — РАДІО — ОПТИКА

І. Дойтшер

СТАНИСЛАВІВ, Ґоловського 11 а

Меблеві матеріяли, тапчани, матраци, тапети, дивани і т. п.

Проектування і виконання комплетного нутра дому у власних заведеннях тапіцерських і столярських

Т. Кисяк і сини

Львів, пл. Смольки 4

Тел. 24009 і 21985

ФОРТЕПІЯНИ, ПІЯНІНА світової марки

Б. СОММЕРФЕЛЬД

Експорт: до Англії (... & Sons-London) Америки, Франції, Голяндії, Палестини, ..., Цейльону і т. д.

виключне заступництво:

С. Новацький

Львів, вул. Пілсудського ч. 11

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень	зол. 0.35
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках	зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці	зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:

матримоніяльні і приват. кореспонденція по	зол. 0.15
купно, продаж, винайми і т. п.	зол. 0.10
шукаючі праці	зол. 0.05

слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1	зол. [illegible]
Остання сторінка 1/2	зол. [illegible]
Остання сторінка 1/4	зол. [illegible]
Остання сторінка 1/8	зол. [illegible]

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.